
KÖPRÜLÜ KÜT.
334
M
K. III
M. ASIM BY.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي انطقنا بالصدق والصواب والصلوة والسلام
على من اوتي الحكمة وفصل الخطاب وعلى اله واصحابه الذينهم
اولوا الايدي في ادلة الكتاب هذه منظومة في المنطق القويم
ينبغي ان يقبل ويرغب عند كل ذهن مستقيم

حرره الفقير حافظ احمد التوقادي
غفر الله له ولوالديه ولناظمه

منظومة تصديقات وتصورات

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بیحد سزادر هر نفسده ذات حق — قیلدی انسانی عموماً قلزم تکریمه غرق
قطرهٔ محموده اورزه غوص ایدن تکریمنه — قادر اولمز وسعت الطافنک تعریفنه
رحمتنک اولمدی چونکه حد و پایانی بدید — غرقه اولدی دریایه جشمنه اولور ساحل پدید
هیچ بریچون ممکن اولماز حمدی حقیله ادا — اولمادی آلاء حقده حمد عبد اصلا جدا
بلمز بر وجهله اصلا بیلا عجزنده شک — لوتفی شکلده هله عمایه تعریف ایلمک
هم عجزدن کسب ایدر انسانه هیبت ذلک و بو — خاکدن ایلر قبضنی نوع شکوه جستجو
بر و بحره مالک اولدی عجز ایله آدم بلی — قادر مطلق بو یوزدن قدرتنه ایتدی جلی
نور فخر انبیادر بو تجلیه سبب — بو جهتدن آدم اولمز ایدی نوع انسانه نسب
انبیا و اولیا محتاج لطفیدر هنوز — هالی دینی عقبی ایتدی آنکچون بروز
وصف ایدهمز ذاتنی هیچ بر بلیغ نامدار — مدح مخلوق مدح خالقه کبی اولماز استوار
ارتفاع قدرینه قرآنده سراسر دالدر — آنی تنظیرده فصحا و بلغا لال اولدر

روضهٔ

روضهٔ پاکیله صحب و آلنه بالاحترام — شاکر لطفندن اولورده بیک صلوات و سلام
اولین و آخرینه قرآنده اولدی مقتدا — آنده اولدی جمله موجودات عینیه عیان
اهل فکر ایلر اکا فعل و نظرده استناد — مرشد و هادی باقیدر الی یوم التناد
حکمتینی شتمالنده آنک بو فقر عباد — نشأتینه هلنده اوده ربیانه ذوق عماد
حکمتنده دائما علم و عمل اولدی مراد — حقی بیلمک هم عبادت ایتمکدر عنه فؤاد
حقی بلمز بیلمدکجه نفسی انسان اولیه — نفسنی بیلمز حقایقده خبردار اولمیه
هم حقایقه بیلنه مز بیلمز ایسک منطقی — حکمتک اولدی موقوف علیه دقایقی
حقی عرفانه منطقی عرفانه موقوف اولدی تا — بو حکم قطعی و باطله ایدر عرصه لقا
اشته واجبدر سکا منطقی تحصیل ایتمک — جائز اولماز چونکه موقوف علیهی بیلمامک
بیلمیانک ایلر عرفانی قول شک و تهمه — اولور او کرداب تقلیدده گرفتار محن
هم ده جمله علمه معیار اولدیغندن بو فنی — اولدی بر مسئله عقلو انسانک اعتنا
بلکه اول بر خصوصده کامل ماجد کیشی — نیک و بدی بر بر نه فرقده آنک هر ایشی
بر زمانده تحصیله سعی ایتمشیدم بی مجال — همت استاد ایله قطع اولمشیدی اول جبال
نفعنک تعمیمی لازم اولدیغندن دائما — کاو ایدی خاطره نظما بیانی جابجا
وقت تحصیلده بلی بو نیف اولدی طالعه — ضوئنه بعضه سحاب مظلم اولدی مانعه

بعد بعد ظلمت مانع اولنجه مرتفع | حمد لله زیر کلکدن اولدی مقصود ملتمع

یاد کادم اولمغه اوزره اهل خودبینا | ایلدم تقدیمنه من غیر حدٍ اجترا

گرچه بو لی مختصر در بیوالك منتج | نفعی چوقدر قلت اوزره اکل اکثر

صانمه سن ایجاز داخلا اوزره ترسیم | بو مفید و مختصر بو نظمی ترقیم ایلدم

ظاهری ترك ایلیوب ایدوم خفاء | اولدم استادانه تحقیقاته کوهر نثار

مغلقاتی ایدوم نثرا کما تمثیل هم | اولمدم مقصودی ایضاح و بیانه

اولدی خالی ولی تقصیر ... | ایلدم اول خطانك عفوی ...

دو جناح اوزره آنی ترتیب ایدوم | مبدأ و مقطعله مقصود اولری

ذو الجناحین اولور آنی ضبط ایدنه | نك الور بر وازه قصد ایتکاجو

منطق الطیر ایله ایدوم ... | قوش دلنه رغبت ایدنه بو نونه ...

تا سلیمانه زمانه اولور بو فنك ... | منطق الطیرك اولور ...

وزنه و اسلوبی اولدی تحریف تغییره | فهم تفهیم ایلیانك اوله هم فضلی فرد

ایلرم دائم دعا خیر سزلردن رجا | ایلمز رد سائل محروم ادما عطا

مبدأ منظومه ایکی بحث اوزره در بحث اول ماهیت حقنده

برچوندر ضبط ایدنه هر کثرتك ای ... | وحدت غیر حقیقیه اوله انجق سبب

وصفیدر

وصفیدر اولمغه انك منسوب ذاتیه و عرضیه | دائما موضوعله غایتدر انلر ده غرضه

اولدی ماهیتی بر علمك انلردن بری | بر برندن فصل ایدر انواع علمی هر بری

طالبه مطلوب اجمالا اوزره انلردر مفید | محکمه اولماز اولمعه انلردن اخوانه مستفید

هم بصیرتله شروع علم اولور دائما نصیب | انلری قبل الشروع تصدیقه ایدر ... نسیب

اولمز تقصیده موقوف چونکه التفات | حیز صحتده اولمز بو وضوء اولانه صلوات

اشته بر علمه شروع ایتمکسزن هر طالبه | اولدی اشیا ثمنك معرفتی واجبه

علم مطلوبك بری ماهیتیدر مطلقا | غایت و موضوعیدر هم آخر آنی طالبا

اوله اولانه شعورك فائده سی حکمیه | نفسی مجهوله توجهدن وقایه در ...

هم شروعنده بصیرت حاصل اولور شارع | ثانی تصدیقه بودر فائده ساطع

ثالثی تصدیقه ایسه ظاهر اولور فائده | علم مطلوبی اولور تمییزه دائم عائده

بو فوائد سکا حاصل اولمدر شمدی هب | چونکه مطلوبه شروع اتنا سیدر ... تشنه لب

دکله علم منطقك ماهیتی بتعبیر و غم | بحث عن الاحوال تصدیقه و تصور در نعم

نفعله انلر مکتبدر بلی ظرف نفع | دائما ایصال الی المجهولدر دنیای الطبع

یا او بر قانوندر هر عبد ... | فکر اولور ذهنك محافظ بر خطاسنده

اولدی فنك غایت و موضوعی اشته | چونکه وجهیه اوزره ماهیتده انلردر مراد

ایتدیلر موضوعنی که بعضیلری اصطلاحی | اولدی تصدیقه وتصوره راجع اولدیغی علاجی
آخرك عندنده معقولات ثانیه در نعم | اوله کورده اولور موضوع فنه بو نوعه اعم
هم خطادن فکرده ذهنك همیشه عصمتی | اتفاقاً اولدی فنك غایه‌سی بر عبرتی
معرفته صحت فکری غرضه میزاندن | شبهه‌یی اولانی تحقیقه ایدر قرآندن
فکر ایسه مقصود تحصیل مجهوله در که | اولدی تصدیقه وتصوره ده مجهولك آلی
منطقه ثابتدر اشته ایکی طرف تحلیل | هم طرفلرده تصور ایله تصدیق بر دل
هر بری اولدی مبادی ومقاصد به بری | درت عناصردر کلام دائیه تن بوری
چون مبادی تصور اولدی کلیات خمسی | هم مقاصد اولدی قول شارح انکا چونکه شمسی
تا قضایا اولدی تصدیقه مبادی بیردیسی | دائما اولدی مقاصد انکا انواع قیاسی
بش صناعات ضم اولنسه بونلره ای جمع فواد | منطقك ابواب تسعك کتابی ایدرلر

بحث ثانی دلالت واحوال الفاظ بابنده در

عد اولنمز بحث لفظ ابواب منطقدن هله | چونکه یوقدر منطقینك اشتغالی لفظله
قول وحجت اولدی موقوف معانی دائما | اولدی موصللر الفاظ مبادی طالبا
فهم معنی لکن ایدر توقف لفظه هب | بو توقف لفظی اولدی تابع قصده سبب
حاصل اولمز قصد تعیینه دخی صکره مراد | لفظدن معنایه اولمز دلالت مستفاد

هم دلالت

هم دلالت دینلور شیئه علمدن به خصوص | آخره لازم کلورسه علم شیئك یا تصور
لفظ غیر لفظه منسوب اولدی او ای جنبا | وضع وطبع عقله هر بر قسمی منسوبدر کرا
لفظ موضوعه اولدی نسبی دلالتدر مرام | اوده هم اولدی مطابقه تضمنه التزام
لفظ انسانه اولدی تصویر ایدر بریر نعم | چونکه معناسی ایکی جزؤ اوزره در ای بوالهمم
جزئنه هم مجموع معنایه دلالت ایلر اد | خارج معنایه ایلر هم دلالتله غلو
اولدی لفظدن بیلی حیوان ناطق مستفید | بالمطابقه اولور مجموع معنایه مفید
ایکی جزؤنه برینه ایلر دلالت عیلسر | اولدی مجموعك بکیری تضمنه دیسر
قابل علمه دلالت ایدی اوبا التزام | خارجه هم لازم ذهنیه دالدر بیکلام
اول اولمز ثالثیه مستلزم اصلا ولی | ثالثك اولدی لزومی اوله غیر جلی
گرچه مستلزم دکلدر ثالثی ثانی نعم | اولك مستلزمیدر ثانیه ای بو الکرم
اشته لفظك جزئی یه جزؤ معنایه هم | یا دلالت قصد اولنور یا اولنمز بیکمال
اولوقت یا مفرد اولور یا مرکب لفظ دال | اللهه رامی الحجاره ایله انسان مثال
مفرد اولورسه اودر یا کلمه یا اسم | اسم اولور معناسنه مستقله نحوده قسم
یعنی معناسی اولور بر یا کثیر ای خنده رو | بر اولورسه یا مشخصدر ویا کلیدر او
کلی یه ذهنده وخارجده آنك افرادی هب | یا حصولا مستویدر یا دکلدر روز وشب

دی علم یا متواطی یا مشکك انلره / زید و انسانده وجود بر مثالدر بونلره

یا کثیر اولور معنی انلره هپ بریم / یا مساوی الوضعدر یاخود دکلدر بیل انم

مشترکدر عینله تمثیل ایدرلر آدی / اولکی ثانیده تخلل ایله نقلك مدخلی

لیك اصل معنی که متروك ایسه منقولدر / شرع ویا غیر شرع نقلی ایله مشغولدر

غیر متروك ایسه اصلنده حقیقتدر هله / چونکه منقول الیهده او مجازدر بیکمان

فی المآل اول موافق لفظ اخر لفظ هم / او مرادفدر آنك عکسی مباینیدر نعم

لفظ دال اول مرکب تام اولور یا غیر تام / تام اولور منقسمدر ایکی قسمه بیل کلام

صدقه و کذبه محتمل ایسه خبردر روبرو / دکل ایسه هر طلبه دال اولور یا اولمز او

دال اولورسه انشا دیرلر اولمزسه هم / دیلور تنبیه اکا مثل التمنی والقسم

غیر تام اولدی که تقییدی یا غیری هم / مأخذه رجعت ایدر تفصیلی استیانه

جناح اول مروحه تصوراته اوچ ریش اوزره در

ریش اول کلیات خمس بیاننده در

دکله معنی مفرد اولور یا مرکب ظاهرا / کندی جزئیه وضع اولنانه لفظه ایله اقتدا

معنیلوك معنی ترکیبه مفرددر مراد / او دخی جزئی ویا کلی ایله استناد

انلری تفریعه ایدن نفس تصور یا الطبع / ایسه مفهومی کر شرکت وقوعنه منع

دیرلر او مفهومه جزئی عکسنه کلی نعم / دائلرینه بالعرضه جزئی و کلی ذوی الفهم

کلی جزئیاتك ماهیتنه بالنظر / داخل ویا خارج ویا تمامی بیکدر

ثالثه نوع حقیقی دیرلر اشخاصی همده / یا تعدد اوزره در یاخود دکلدر بیکمانه

اولکی انسانده شمس ده اکیسنده اشکال / منحصردر شخصنه نوع شمس هم بیکمان

ماهونك هر بری اولدی جوابنده مقول / وقتلری دادر مقولیتك دکلده ای جهول

یعنی ثانیده مقول محضه خصوصیله در / کرچه اولده خصوصیت مع الشرکتله در

هر نوع کلی اولورهده مقول ای نکو / هپ جواب ماهوده دائم اولور اشبو

لیك واحد یا کثیره اوزره محمولدر نعم / متفقدر هم کثیرنده حقایقده اکم

دکله کلی داخل ماهیتسه بکیدر / نوع اخر ایله ماهیته ایلرلر نظر

یا تمام جزء اشتراکاً یا دکل / انلرك بینده کلی بو منوال اوزره بل

کر تمام جزء ایسه او مشترکا اجزایه / هپ مقولدر ماهوده شرکت اوزره بیکمانه

جنسدر کلی محمولدر کثیره اوزره او / مختلفدر هم کثیرنده حقایقده بوسو

اشته ماهیله بو صحیح مشترک ایله هر جواب / انلر ایله جمله دن اول جوابه دیرسه تاب

بیله الاجناسی کورنور حیوانه کبی جنس قریب / اوندر انسانه و فرسله هر ایکی شرکتنه مجیب

انلر ایله بوصحه اخردن جواب اولمز او / جسم نامی دخی بعیددر فرس و انسانه بو

بعد سیاله اولمز اما ایلسه‌ک اکا نظر
بر زیاده اولور اعدادی جوابک برسر

بعد واحد دو جوابی اقتضا ایدر همان
جسم نامی وحشی اولور انسانه نسبتله عیان

ایکی بعد اوچ اجوبه‌یی اقتضا ایدر کذا
جسمی نامی اولور نسبتله دائم رونما

اوچ بعد درت اجوبه‌یی مقتضیدر هر حین
نسبت اولنسه اگر انسانه جوهر ای سخی

یا تمام جزء دکل مشترکا دو بر و
بلکه غیر مشترک یا مشترکدر سویلو

اولنک ماهیته وار در خصوصی رونما
بعضدن ثانی تمامدر هم مساویدر اکا

اشته نافعه کوره بالجمله فصل جنسدر
هم ایدر ماهیتی فی الجمله فصیله عیان

فصل ایدر ماهیتی بالجمله اوله کوره
ظاهر اولور فصل جنسی بالجمله هر بر ذره

ایکی شقک هر بری خالی دکلدر طالبا
فصل جنسدر یا فرض اول وجوددر دائما

اولسه ماهیت مرکب فصل جنس اولور
یا بسیط اولورسه او فصل وجود اولور

حاصلی شقیه بونلردن تهی اولمزلر
ضمیمه فصل جنسده اولور دائما آنا

هپ ممیزدر ایکی شقه کوره ماهیتی
اولری جنسی یا وجودده فصله آنلرک غیری

فصللر کلیدر اوشی اوزره محمولدر تعمیم
ای تقی هو فی الذات سؤالده یتقدم

وسعه کوره حقیقیه جنسدر دنه اولسه شی
هم او اولسه مساوی بر برینه عمرو فؤاد

اول حقیقیه یحوله اولور هر بری فصل قویم
مقتضای طبعی تمییز فی الوجود در ای ندیم

هر فصل

هر فصل نوعی مشارکدن ایدر تمییز هم
قرب و بعدی جنسی تمییز بوله اولور منفهم

ایلر جنس قریبده نوعی تمییز بر فصل
نطق وحشی انسانه نسبتله قریبدر فی الاصل

اولسه یا جنس بعیده نوعی تمییزا بعید
اولور او حسی کبی انسانه نسبتله بعید

قرب و بعد اولمز وجود اولسه تمییز ایله فصل
جنسده کی تمییز فصلی اولری آنلرده اصل

دکله کلی خارج ماهیتسه آنی لاد
ممتنع الانفکاکدر یا دکلدر سویلو

اولنک احواله تفصیلا اولسه مطلع
لازمک اولور مع الدوام قیامی ممتنع

یا وجود ذهنیه یا خارجیه هم دخی
یا ایکیسنه معا مقصوددر اول ای اخی

لازم الماهیت اولری لیک ثانیله مراد
اربعانک اولور او زوجیتیوله [illegible]

هم دخی کلینک عنقایه لزومیله کذا
اولنک اولور شانی لااتصاله دائما

ناره جویله اولاله حرارته لزومیدر مراد
شعله ثانیه بوله ایلدی ادبابی یاد

هر ایسه ایکی قسمه منقسمدر هر بری
اوله فرقلر بینی ایله غیر بینک بری

لازمی بیننک تصور بعده ملزومی هم
باللزوم آنلر جزم ایده سکاکا ایدر تعمیم

بونکا بالمعنی الاعم بین دینلور بی علاج
ایتمشیدک سهو آنی زوجیت ایله احتجاج

چونکه لازمکله ملزومی تصورده هین
لازمی اثنینه تصور ایلمک بی اشتباه

اکا بالمعنی الاخص بین دینلور دوبرد
واحده اثنینه ضعف اولمه کبیدر هو بو

باللزوم اولسه جزمده جوهر وسط ... غیریتی اولوقت ناچار بلمرکز

هر شئده ذوالباب تمثلك دائما ... قائمیتنه تساوی مثال اولدی اکا

وکل ایسه ممتنع الانفکاك اولدی ... لکن امکانده مقابلده مفارقدر

کتب انسانه خامه جنباندر آنی ... تعب حکم خاطرنیه نقشی اونه

یا سریع ویا بطیئدر هم مفارقده ... او خجلک حمرتیله شابه بکزر بحال

اول لازمله مفارقه بر حقیقتله ... خاصه دیرلر اختصاص رمز ایلدیه

یا حقیقت واحدك مافوقنه عام اولسه ... انلره اول جنسده دیرلر عرضیه عام

اول ضحك ایله تنفس قوه حوصله ... ایکیسیده درت مثال اولور سزای قرینه

اولدیلر قول عرضیله مقولیته ... اولدی ثانیده مقول تحت الحقیقه

اولدی نوع وجنس فصل خاصه هم عرضه ... دفع مطلوب اوزره تفصیلا قرینه

دیشنلنی دخی لوده اوزره درلوده اول وجودی خارجی
وحکم اعتبار ایله تقسیم کلی بیاننده در

خارجه نسبتله کلی بعضا اولور ... برجمله اولمدی مفهومه آنده

یعنی اولور کاه خارجده وجودا ... اسمه عنقا شریکدن اولور ممتنع

که وجودا ممکنه اولدی بو شمس چونکه ... دیر عنقا وشهه حکایاته ها دمه بر برد

کاه موجود بردر آنده بیلك اعتباری ... ممتنع یا ممکنه اولمقده ابد عرضیه

شمس ثانی مثل اولور اول ولکنه ... وحدته بمثل حضرتی جمله عنوانده

کاه موجود چوقدر آنده لکنه اوخوده ... متناهیدر یا دکلدر دیدی ارباب نظر

اولکی ستاره ایله ایتدیلر نظیرتم ... هم نفوس ناطقه دیدی اولدی غیر متناهی

اینک کلی ایله حیوانه اوزره حکم ... اومقامده اوچ امر واردر دیدی ارباب

اولکی مفهومیدر حیوان وکلینك ... ثالث انلردن مرکبدر سه تیم ولوله

دنوی کلی طبیعی اوله معروضدر ... هم هده خارجده اوموجودر دیدی هر

ثانیه عارضی دخی کلی منطقی دیدی ... اولدی کلیات خمسك مقسمی دکلیدن

ثالثه کلی عقلی دیدی ولکنه ... و اداخیرینك وجود خارجینده

آنده اما بحث ایتمك بحث آخردر ... مسئله فنه دائردر بنم نیجه سوزم

لون ثانی کلیات بیننده اولان نسب بیاننده در

نسبتك حمل وتحققدر بیاسی ... ایکی وجه اوزره ایراد اتدی قطع

اولدی کلیتی وجزئیتی میاننده ... کلی وجزئی میاننده اولور بعضا

بیك جزئیه ایله کلی وجزئی ... نسبت چاردن زیده دیدی اهل

یعنی جزئیلر تباینه ایله اولدی ری ... جزئی کلیه مباینه روی آنده

نسبتِ كلّی الی الكلّیده امّا بو حال — نسبتِ دكلدر جاودانه عرضِ حال

ایكی كلّی بر برینك ماصدقی اوزره تبا — صادق اولورلر ویا اولمزلر اصلا بربرا

صادق اولورلر انسان ایله ماهوت كبی هب — بیحجاب دیر مساوی انلره اهلِ نسب

صادق اولمزلر انسانه و فرسی كبی یكسر — انلره دیرلر مباین باالجنان واللسان

یا اولورسه ماصدقِ آخره صادق بری — انلرك بینی عمومِ مطلقدر اولور بری

ماصدقِ آخرك یا بعضینه هر بری — صادق اولورسه من وجهٍ عمومك بری

اوّل انسان ایله حیوانه كبی ثانی هم — اولری ابیض ایله حیوان دخی دائم مثله

سالبه یه رجوع ایلر مباینلر بیله — موجبتین مساویلر اولور دائم حلّه

سلب و ایجاب هم عموم كلّیله اولور متصف — مطلقه و من وجه عموم انلر اولور مختلف

بین العینی نسبت اولدیغی كبی ذی اهتمام — اولری هم عینی و نقیضی هم نقیضنده مدام

چون مساویدر مساویلر نقیضی نعم — اولری لا انسان و لا ناطقده انلر منتظم

برینك عینیله اخذ ایتسن نقیضِ آخری — انلرك كلّی تباینه اوزره اولور یكسر

بیك مباینلر نقیضی میانده دوم — دائماً كلّی تباین ویا من وجه عموم

لا وجود و لا عدم اولور اوّل مثله — لا فرسله اولدی لا انسان ثانیده عینه

یا مساوات اوزره اولور اوتلك هب سكری — برینك عینیله اخذ ایتسن نقیضِ دیكری

چونكه ثانینك

چونكه ثانینك میانده اولور مطلقه عموم — اوله عینیه نقیضك حكمی بودر بی قصور

عینه اولور امّا اخصّ هم نقیضه اولور اعم — عكسی اوله مراتِ نسبتده بو صورتده نعم

هم نقیضنی عموم مطلقك عینی درج — بی تردد اولری لا انسان و لا حیوان اشرح

لكن اخصك نقیضی دائماً عامدر نعم — هكذا اعمك نقیضی دائم اخص اولری هم

هم اعمك باده نقیضیله اخصك عینینه — گردی كلّیاً تباینه انلرك هب جنسنه

بونلرك عكسی جائزده عموملة خصوص — من وجه سرسبعه نسبت اولری دائم بانصوص

لون ثالث جزئی و نوع اضافیه بیانده در

تحتِ عامده داخل اولور هر اخصّ دائماً — فنده جزئی اضافی دیلور ای فتا

اولری كلّی اضافینك اراسنده تام — اولری حیوانه بكی انسانی نسبتله بكام

هم ده جزئی حقیقیده اضافی عام مدام — حمل اولنسه اوله ثانی كلامك تمام

جنسی قولِ اوّلیله ماهونك باب تحوّل — اولور ماهیتله غیر اوزره حیوانده مقول

بالاضافه نوع ایدر حیوانه كبی تابعِ قریب — چونكه انسان و فرسه جنسیله اولدك مجاب

درت مراتبله اضافی خالیه الافرادر — بو مراتبده حقیقی بالطبع جرماندر

نوع عالیدر اعمّ النوعدر جسم سرا — نوعِ سافلدر اخصیدر كائناته بیریا

متوسطِ عام سافل خاص عالیدر همانه — جسم نامی ایله حیوانده اولور دائم عیانه

نوع مضردر او کله مباین بیله	اولمدی خارجده تمثیل کاشنجم جلی
عقله تشبیه ایتدی آنی بعض ارباب هدی	جوهر اکا جنسی اولور ثابت الحد علی
جنسدرجی درت مرتبه‌نك حائزدر دمدم	نوعده هر مرتبه در بو قدر دورتده اکمل
جنس عالی اعم جنسی اولور جوهر دری	جنس سافلدر اخص جنسی اولا حیوانه منسلخ
متوسطدر هکذا اولدی بعضنده عام خاص	جسم نامیله جسم بورتبه‌لی ایلر مناص
جنس مضرد دائما کله مباینده نعم	عقله بکزر جوهر اکر جنسدر کلی الکلم
جنس عالی یه ایدرلر جنس الاجناس ایله یار	نوع سافل اولدی کنه نوع الانواع ایله شاك
بولنور نوع اضافی حقیقی دائما	متوسطدر همیشه حکمی اولور دنیا
هم اضافی حقیقی نقطه و سه‌ده موجوددر	اولبسیط اولور حقایقده بلی معدوددر
هر بری مدوجه عمده بر بریله دائما	اولدی نوع سافل اوزره بونلرك صدقی بجا
ذکر اولنسه بالمطابقه اکر جزء مقوله کل	یعنی ایتمز جواب ما هودن هیچ نکول
اکا واقع فی طریق ما هو دیرلر همان	مثل حیوانه اولور حیوان ناطقده عیان
بالتضمن ما اومذکور اول کالحساس	اکا داخل فی جواب ما هو دیرلر مکیه
جزء مذکور دائما اولدی ایکی یه مشتمل	التزام اولمز جواب ما هوده مستعمل
جنس عالی فصلنك جائز مقوم اولمسی	چونکه جائزدر شاویرده ترکیب اتمسی

لیك واجبدر منقسم اولمسی دیر اهل نکته	چونکه تحتنده وجود بولنجه نوع ادراك نکته
نوع سافلده مقومدر وجوبا هر فصل	ممتنع اولدی مقسم اولمه آنده فی الاصل
هم مقوم هم مقسمدر فصللری نزاع	متوسط اول نوع وجنسه هیچ بوردر شعاع
نوع وجنس عالینی اتمز تقویم بر فصل	سافله آنی تقویم فصلده همیشه بل اصل
یا مقسم اولسه جنس عالی یه بر فصل هم	عالی یه تقسیمده دائم اولور او ثابت قدم
عکس کلی اولمدی تقویم و تقسیمده بدید	عکس جزئیدر اکرچه اولمز انلر ناامید

دلیل ثالث قول شارح بیاننده در

بر تصور اولسه بر شیئی تصوره سبب	یا غیردن امتیاز شیئی موجب دره طلب
شیئی تصور اولنور کنهی یا وجهیله تا	حد اولور یا رسم اولور اهل رسومه دنما
اولمدی تعریفی تعریفده مضرت منفهم	هم جلی دوردر تسلسله اولمز متهم
هم خفی تردید ایله کوروپ تقسیمدر مراد	ایتمدی تعریفی تعریف نکه اصلا استناد
دائما تعریف معرفه غیردر دیهمه	اولسه اد نفسی معرف باطل اولور یکسره
کرچه تعریف غیردر اما مباینه اولمز او	کل و جزء مباینلرده اولمز آبرو
یعنی اولی دائم اعمدر معرفدن نعم	اعمیتیله معرف اولمز اصلا منفهم
مانع و جامع دکلدر هر وجه ثانی جلی	غیر اعمدر اخص او اولمدی بعضی خفی

دخی اولسه بیله اولمز مانع و جامع هنوز
ایدی تعریف بالاعم هم بالاخص آنی کوره

اوچ نسبت ضمننده تعریف اولمز فائقه
ضمنه غیرتیده اولدی بالمبادی صارفه

هم مساوات صحت تعریفده شرطدر بیعناد
منع و جمعی اولدی تعریفک انکله مستفاد

اولمسه اجلی ویا اولسه محالی مشتمل
شمع تعریفده کذلک صحت اولمز مشتعل

شرط جنسی اخراج شیئدن حذردر بری تا
بیقرینه ذکر لفظ مشترکدر طالبا

ذی قرینه اولسه ده او معتبر اولمز بلی
اولمسه مرجح معتبر او قرینه آی ولی

التزامی بونلده مدلول مراد اولمق نعم
ذکر الفاظ غریبه کبی منظور اولدی هم

اولدی بو شرطلر حقیقیده هپسی معتبر
ایتمدی اما مساواته سلف دائم نظر

یعنی تاملرده مساوات همارہ شرط ایدیلر
ناقص اولر حد اعم اولمه ده وار دیدیلر

ناقص اولر رسم اعم اولمه اخص اولمه نعم
انلرک عندنده تعمیم جائز اولدی بی الم

لکن اقسام حقیقیه ده یوقدر خلاف
ایکی تام ایکی ناقص اولدی آنلر بیخلاف

بونده اسمیه مقابل اولمدیغنده سبب
ذکر اقسامی اولوب اشته حقیقی مقتضی

شمدی تقسیم حقیقی مقابلنده سکا
بالقیاس اسمینک اقسامی ایدر عرض لقا

چونکه اقسام دشروطده ایدی اتحاد
اقتضا اتمز آنکچونه مستقل اسمی یاد

ذوقلری معدوم اولور تعریف اسمیله بکام
ایکیسیده دائما موجود اولورلردی احتشام

هر حقیقی

هر حقیقی بونلده بر ده تحقق ایلر او
هر نه قدر عکسی آنک ایتمز ایسه بر فرد

لکن اطلاق حقیقیده مقابلده نعم
اوچ معاینت بری هر حالده اولور منفهم

یا اولور لفظی و تنبیهی مقابلده مراد
یا اولور اسمی ویا رسمی مقابلدن مضاد

قصد تفسیر اولنور مدلول لفظیله همان
اولسه بر لفظک اگر مدلولی مستور و نهان

صورت مخزونه کی التفاتا احضار اولدی هپ
سلک تنبیهده دائم غفلتی دفعه سبب

بحثی اولمز آنلرک منطوقی تصدیقدر نعم
دائما غیر حقیقیدر هم آنلر بی الم

حد دیرلر مطلقا تعریفه مجموع عرب
آنی مشعردر کلام بعض ارباب ادب

حد ایله یادر ایکی ارباب میزانک همان
جنس و فصلک هپ قریبیله اولور مستبان

ایلر او حیوان ناطقه کبی انسانی بیان
حد تامدر صورت مفرد ده اولمز بیگمان

گرچه ناقصلرده بعضا اولدی مفردلر بدید
ناطقه و ضاحک کبی ترکیب اولمزلر بعید

جسم ناطق کبی انسانه اولور رسم حبیب
حد ناقصدر بعیددر جنسی هم فصلی قریب

رسم تام جنس قریب و خاصه ایله دوشه بروحی
ایلدی حیوانه ناطقه کبی انسانی بتوحی

رسم ناقص خاصه و جنس بعید ایله کذا
جسم ضاحک کبی انسانه ایدر عرض لقا

فصل ثانی مرصه تصدیقاته دائر دیبه ادرزه در
دیشی اول تعریف قضیه ایله اقسام ادلیه کیابنده در

بیل قضایانك دخی احکامنی طالبا — چونکه مبادی اولدی تصدیقاته آنلر دائما

هر قضیه بر قولدر کیم دیمك اولور صحیح — بو قولك صادق ویا کاذب دینه

جانبی مفرد دینه اولسه منحل — اکا حملیه دیدیلر عکسنه شرطیه هم

متصل یا منفصلدر دکله شرطیه — قسم ثانینك بودر تقسیمی بلله ای اخی

اتصالده صدق ویا لا صدقله در حکم — همده فرضی صدق اخری حکمه اولمشدر

انفصالده سلباً ایجاباً تنافیله حکم — صدق و کذبده برابر یا برنده ای عم

انفصال اولور بو تقدیرجه حقیقیه ویا — مانعة الجمع اولور یا خلو اولور آنلر

گلشن ثانی بیان حملیه ده اولان اربعه اوزره در

لون اول اجزا و اقسامی بیانده در

اوچدر اجزاء قضیه دائما عند السلف — درت دیوب هم دخی ذکر ویا به ایتدی

نسبتاندر همده محکوم علیه دیلنم — نسبتانك دالی ایچون رابطه در

رابطه مذکور اولور بعضاً کهی محذوف — بانلاثی یا ثنائیدر قضیه دنیلور

باعتبار النسبه موضوعه دیمك اولور صحیح — یا او محمولدر ویا محمول دکلدر ای فصیح

او قضیه موجبه یا سالبه ده بلله — اولدی قسم اولك تقسیمی بوله

اعتبار موضوعه اولدی ثالثا — حال اقسامی شکا موضوعله

یعنی موضوع

یعنی موضوع قضیه اولسه جزئی طالبا — اکا مخصوصه دخی شخصیه دیرلر دائما

بو حسبه کلی اولسه موضوع قضیه اولور — آنده کمیت مبین اولسه محصوره دینور

کل افراد بعضی اوزره ایسه حکمی مدام — اوله کلیه دیرلر ثانیه جزئیه هم

درت در ایجاباً کرك سلباً ایکیسی دائما — نام محصورات اربع آنلره اولدی سزا

آنده کمیت مبین اولمسه ای خنده رو — صدق کلیه و جزئیه یه باق صالحی اولور

صالح ایسه مهمله در دکلدر دائما — نامی طبیعیه در انجق نه ده آنك طالبا

کم افراده دلالت ایلیان الفاظه هم — شامل حصرا ولدیغنده دیرلر سور اولی

سور کلی کل ولا شیء ولا واحد همان — سور جزئی بعض و واحد لیس کل بعضا اوله

لیس بعض اولدی کذلك بو حسبه لیس هکذا — بونلری حفظ ایلمك هر طالبه اولدی سزا

لون ثانی تحقیق محصورات بیانده در

دیدی محصوراتی تحقیقده قضایا طالبا — یا حقیقیه اولور یا خارجیه دائما

اولدی حکم اوله افراد مقدر اوزره هم — خارجا موجود و معدوم اولمسی بردر

اولدی ثانیده محقق اوزره همده انحصار — حکمك اولدی قبل دخی تعدیله مضاف

هیچ مربع اولمسه شکلی اکا اسناد بیل — اوله کوده صحیحدر ثانیه کوده دکل

بر مربع اولسه اشکالدن فقط ای — عکس اسناد ثانیه کوده صحیحدر

وصفِ موضوع کاه عین و جزء ذات اولور
وصفِ موضوع وصفِ محمول لقبه لقب
اولدی انلر عقدِ وضع و عقدِ حمل ای ایلر
صدقِ اوصاف اتصافِ ذاته اولمقدر سبب
وصفِ موضوعك بكی اصلیسی معلومدر
ذاتِ موضوعدن مراد افرادِ شخصیدر اهمان
یاخود افرادِ شخصیه مع نوعیدر مراد
وصفِ موضوع ذاته بالفعل صادقدر اهمان
یا بالامکانه ثابت اولور ممتنع اولمزده هم
لیك صدقِ وصفِ محمول بالدوامدر ذاته یا
اولسه لر جزئیه یا کلیه بالایجاب هم
اولسه لر کلیه یا جزئیه سلبا اولرمان
اهتمام با شانه لا تقیدر عزم بوکل

هیچ بری اولمز دکل آهی خارجده اولنور
ذاتِ موضوع اوزره صادق ولایه ای ایلر اولادب
دنوی ترکیبنه تقیید و اضافه ایلر ایاد
اتصافلر اولر ایله عقد ایله هم دیلالقب
اکا ملزوم وصفِ موضوعه دخی ملزومدر
وصفِ موضوع اول نوع و فصل و خاصه یکمالی
وصفِ موضوع اولسه جنس و عرض عام بیغماد یکمالی
اوج زمانك بری ظرفدر صدقنه اهم
ثابت اولسون بالفعل یا سلب اولنسونه دمیدر
بالضروره یا بالفعل یاخود بالامکان طابا
مطلقا و من وجه عامدر حقیقیه نعم
خارجیه عام اولور جزئی ثنایله اهمان
طبعه کلمز نزده حقیقیدن دخی حملا تکمیل

عقدِ وضعده مذهبلر ایکیدر بری مذهبِ شیخدر اکا کوره ذات موضوعك
وصفِ محمول ایله اتصافی بالفعلدر یعنی احدِ ازمنه ثلثه ده وصفِ موضوعك

ذات موضوع

ذات موضوع اوزره صدقی بحسب الخارج قوه دن فعله خروج ایتمکدر دیکری
فارابی مذهبیدر اکا کوره اتصاف بالامکاندر یعنی وصف موضوعك ذات
موضوع اوزره صدقی ممتنع اولمامقدر حتی موضوعله مراد کند اوزرینه صفتك
صدقی ممکن اولان ذاتدر وصفنك ذاته بالفعل ثبوتیله دائما اولان سلبی
ماوردر بوصورتده کل اسود کذا قضیه سنده اولان حکم شیخه کوره
افرادِ رومی یی تناول ایدوب فارابی یه کوره تناول ایتمدیکندن بینه المذهبینه
بالذات فرق ظاهر و قطب مرحومك افاده سیدخی بو مرکزده دائردر
سعد الدین رحمه الله حضرتلری شیخه کوره اتصاف بالفعل لا بحسب الخارج
یعنی بحسب فرض العقلدر دیو اولوقت شیخه کوره قضیه مذکوره ده
عقلك اسود فرض ایتمسی شرطیله حکم افراد رومی یی تناول ایدر ایله کون
مذهبینك بینی بالاعتبار فرق اولنه بیلور سیدِ شریف قدس سره
اللطیف حضرتلری مختلطات جانبنده اولان بر حاشیه سنده مذهبینده
امکانینی متغایرینه اشارت ایدوب وصفله اتك اتصافه صلاحیتی
شیخه کوره لازم فارابیه کوره دکلدر دیمك استدی بوصورتده
مذهبین مبانی بالذات تفریعه اولنور ادر کلامده مذهب شیخه ناظر

اولان صلاحيت سعد الدين رحمه الله حضرتلرينك مذهب شيخده اولان
توجيهنه مقارن ومذهب فارابيه ناظر اولان عدم صلاحيت قطب
مرحومك مذهب فارابيده اولان توجيهنه مبايندر فاما سيلكوتى مرحومك
خيالى حاشيه سنده شيخك ظاهر مذهبى اتصاف بالفعل بحسب نفس الامردر
تحقيق مذهبى اتصاف بالفعل بحسب فرض العقلدر ديمسى شيخك ظاهر
مذهبيله سعد الدين رحمه الله حضرتلرينك توجيه ايتديكى مذهب فارابى
بيننده فرق اولديغنى وتحقيق مذهبيله بينلرنده فرق اولديغنى مشعردر
مع ما فيه فارابيه كوره معتبر اولان امكان ايكيدر برى امكان فعلى
يعنى امكان نفس الامرى آخرى امكان فرضيدر ديانلر قطب مرحومك
مذهب شيخده اولان توجيهيله كندولرينك مذهب فارابيده اولان اشبو
توجيهلرى ميانن تفريق وسيلكوتى مرحومك بيان ايتديكى مذهب شيخله
بينلرينى جمع وتطبيق ايتمش اولورلر والله اعلم بحقيقة الامور

لون ثالث عدول وتحصيل بيانندهدر

هر اولور جزء قضيه موضوع ومحمولدن اگر — يا ايكيسندن جميعا جزء اولور سلب اگر
او قضيه اولور دخى موجبه يا سالبه — اكا معدوله دينور ديرسائل اولاله طالبه

جانبنه

حاشيه اولمدى ايجاب وسلبده اعتبار — اولدى انجق نسبت سلب وثبوته اقتصار
باعتبار النسبه اولور موجبه يا سالبه — بو يله سن تفهيم قيل معدوله يى هر طالبه
جانبندن اولمسه جزء حرف سلب اى محيط — اكا ايجابا محصل دنيلور اكا هم بسيط
اشته محموله عدوله اعتبارك خاصه — درت قسمدر ايكيسنده التباسى وار بلى
لكن اولور فرقلرى معنا ولفظا اشكار — سويليم بر بر سكا دقتله هنكده نه قرار
غير موجود اولسه موضوع عام اولوركن محيط — موجبه معدوله المحمولدن سلب بسيط
اولسه موجود جانبندن ظاهر اولور لزوم — فرق اولنور معنا انلر بو نتيجه اى ذو علوم
فرق اولنور انلرك لفظا مبانى واقعا — اولسه جزء قضيه باو ثلاثى دائما
رابطه لكن مقدم اولسه اولور موجبه — كر موخر اولسه اولور او قضيه سالبه
لكن اولور ثنائى ثلث وتحصيله — بر برندن فرق اولنور اداة تحصيله
اكثر النفع اولديغندن بو نظمى بن سكا — نثرا ايضاح ايلدم من غير حد لطالبا

ارباب مطالعه يه معلوم اولديغى وجهله قضايانك عدول وتحصيل ايله
محموله اختلافى مفهوم قضايا ده موثر اولوب وصف موضوعده اختلافى
موثر اولمديغندن فقط اعتبار نحو عدول في جانب المحموله اشكاردر
بناء على ذلك اقسام اربعه حاصل اولديغنه نظما اشارت اولنمى

وهر بری بر مثال جزئیله نثراً کشف و ایضاح قلنمشدر والله الموفق والمعین

قسم اول موجبهٔ محصله در بعض الحیوان انسان کبی قسم ثانی سالبهٔ محصله در

بعض الحیوان لیس بانسان کبی حرف سلب محمولدن جزء اولمدیغنه تنبیهاً

سالبهٔ بسیطه دخی دیرلر قسم ثالث موجبهٔ معدولة المحمولدر ثانینک

مثالی کبی اکثر عباراتده سالبهٔ بسیطه لرکلیس لفظی و موجبهٔ معدوله لر

لا و غیر کلمه سیله بالتخصیص بینلری فرق اولنورسه ده عکسنک جوازینه

نظراً لیس لفظی عدول و تحصیلدن برنده نص اولمامق اقتضا ایدر

ذلك الاقتضای اشعار ودستورینک التباسی اطرادی ایچون مقامینده

مثال واحد ایراد اولندی قسم رابع سالبهٔ معدولة المحمولدر لیس

بعض الحیوان لیس بلا انسان کبی بونلردن محصلتین بینده و احدهما

ایله سالبهٔ معدولة المحمول میانده و محصله اولی ایله معدولتین بینلرنده

لفظاً و معناً التباس اولمدیغی ترقیم و سالبهٔ بسیطه ایله موجبهٔ معدولة

المحمولک التباسی درکار ایسه ده توجیهله فرق اولندقلری تفهیم معلمی

تعلیم قلنمشدر موجبهٔ معدولة المحمول اولان قضیه لر بعضاً موجبهٔ

سالبة المحمول اولور و سالبهٔ معدولة المحمول اولان قضیه لر دخی

بعضاً سالبه

بعضاً سالبهٔ سالبة المحمول اولور اشبو قضایای ستهٔ مذکوره نک

معنالرینی افاده و تعبیر موجبهٔ محصله ده وصف محمول وجودیدر

ذات موضوعه اثبات و سالبهٔ بسیطه ده وصف محمول وجودیدر

ذات موضوعدن سلب و موجبهٔ معدولة المحمولده وصف محمول عدمیدر

ذات موضوعه اثبات و سالبهٔ معدولة المحمولده وصف محمول عدمیدر

ذات موضوعدن سلب و موجبهٔ سالبة المحمولده وصف محمولک

ذات موضوعدن سلب ملحوظی ذات موضوعه اثبات و سالبهٔ سالبة

المحمولده وصف محمولک ذات موضوعدن سلب طریقیله اولدیغی

وادستهٔ بیان و تحریردر لکن تعبیرینه اخیرینه نظراً اخیرینک هر

برینک محمولی اعتباراً ایکی اولور فاما موجبهٔ معدولة المحموله موجبهٔ

محصلة الموضوع معدولة المحمول و سالبهٔ معدولة المحموله سالبهٔ

محصلة الموضوع معدولة المحمول و موجبهٔ سالبة المحموله موجبهٔ

محصلة الموضوع سالبة المحمول و سالبهٔ سالبة المحموله سالبهٔ محصلة

الموضوع سالبة المحمول اطلاقی برکونه فرقه مبنی دکلدر تعدد اسما

قلنمشدر کله جک اطلاقلر دخی بویله در بعض ما لیس بحیوان

سلب ملحوظی
ذات موضوعدن

لیس بانسان مثللو اولان قضیه‌لر ممکنه‌ کوره موجبهٔ معدولة الطرفین
وموجبهٔ سالبة الطرفین اولورلر اوّلایه موجبهٔ معدولة المحمول
وموجبهٔ سالبة الموضوع معدولة المحمول واُخرایه موجبهٔ سالبة المحمول
وموجبهٔ معدولة الموضوع سالبة المحمول اطلاق ایدرلر لیس بعض
ما لیس بحیوان لیس بانسان مثللو اولان قضیه‌لر دخی کذلک سالبهٔ
معدولة الطرفین وسالبهٔ سالبة الطرفین اولورلر اوّلایه سالبهٔ
سالبة الموضوع معدولة المحمول واخرایه سالبهٔ معدولة الموضوع
سالبة المحمول وسالبهٔ سالبة المحمول اطلاق ایدرلر لکن بونلرک
بینلرنده ملحوظ اولان نسبتلری استخراج کلّ موجبة تقتضی وجود الموضوع
الّا الموجبة السالبة المحمول لانّها فی حکم السالبة وکلّ سالبة لا تقتضی
وجود الموضوع الّا السالبة السالبة المحمول لانّها فی حکم الموجبة قواعد
کلیه‌سنه تطبیق وتوفیقه محتاجدر

لون رابع موجهات بیاننده‌در

نسبة المحمول الی الموضوع ایجوبه بیل — سلبًا ایجابًا بر کیفیت لزم واقعا
دندی کیفیاته ماده دالّ اولنه هم — لاضرورت وضرورتکبی اعتباریت

دکله اون اوچدر قضایای موجهه — چونکه بسیطی ایتدی سعی مرکب تر ثبت
اولسه ماهیتلری ایجابا خود اولسه — فرق ایچنده انلره لفظ بسیط اولدی لقب
یا خود ایسه سلب وایجابدن ترکیب تمله — انلره دیدی مرکب اتفاقا اهل فن
وزن وایجاده رعایت ایتدیکمدن هر بری — حرف ممتازیله اسماسنه ایلر دهبری
چونکه بابا ضاد ودال مطلقه قید — شین عین ومیم وطا اعمامنده دای
نسبت سلب وثبوته حمله‌سی کیانند — بر برندن بعض قید شرطله ممتازدر
قید موجود لهم ضرورت یا دوامه اعتباد — اوّلنی بربرندن جمله‌دن فصله مدار
شرط وصف ایله ضرورت یا دوام — ثانینی هکذا فصل ایتمه‌ده اولدی اساس
حاصل الفصل فاصل سادسی فارق ثم — جانب حکمک خلافندن ضرورت سلبی هم
دال ضاددن مطلقا مروجه شین انلره — عین وطا میم جملسندن مطلعه عائددر
ظاهر اولدی هر بسیطک ضادا خصیدر — آلتی عمی ستیانه میم اولدی مستعال
بعد ذیه دکله مرکب شین عین حا — ایکی واو وقاف ونون ذیم خامس هم
انلر اولماز لا دوام ولا ضرورت — شو ایکیسی طا ومیمه هپ اشارتدر
اولنیک ثانیسی ایله بر دطا دله — ثانینک طا ومیم وایکی طادن
ثالثینک اولی وقتیه دطادن ثم — ثانیسی هم منتشره دخی طادله دبدم

آن اخصدر ایسه ایكی میم عامدر طابا … مقتضای طبعیدر ایتمك تركب دائما

جزء اولكلری اولسه هر برینك موجبه … جزء ثانیلری اولور بیحابا سالبه

جائز اولور عكسیده جوكه انلردن مراد … ایكی حكمه شمادر ایتمه احلاكس عناد

سلب وایجابدن اگرچه اولریلر هپ ملتئم … اولمز انلردن ولی حالی تناقض مفهم

كیفا اولدی جزءلری ضد بربرینه دائما … كما اولریلر موافق بربرینه بلی جفا

شیئ خاص دالنه ضددر عامیلردن هم صحی … میم وطادن دی اخص اولدی او ای مردحی

عین خاص دالنه ضد میم طاعیندن خاص هم … شیئ عامدن من وجه عام خاصدنه اطلاقا اعم

واو اولی خاص میم طا خاصتاندن عم هم … ضاد ضددر عامتان ودالدن من وجه اعم

واو ثانی ایله قاف دالنه ضدانودر … واو اولی میم طادن هپ اخصاندر كذا

عامتاندن من وجه عامان اولوبانلر … واو ثانیدن اخصدر مطلقا ثانی بلی

خاصتاندن همده اول اولدی اطلاقا اعم … گرچه ثانی خاصتاندن من وجه خاصدر نعم

نون اعم قافدر سائرلریله الفتی … قافه بكزر وقاف مثلو اولیقندن نسبتی

میم خاص میمدن اخص هر مركبدن اعم … ضاده ضد من وجه دال طا عامتاندن عم هم

میم خاصدر هر مركبدن جمیعا عام هم … آن اخص اولدی آنك شیئ خاص ای نیكوكرم

اشته مشهور موجه بونلر اولدی طابا … غیر مشهوری بریدر مقتضیدر جابجا

تامركبه

تا مركبدر برینه حین لودائم دنور … الیسی آنك بسیطدر اهل فن بونی بلور

اولدی انلر حینی امكانه حینی اطلاقه … میم دنی میم دائم قاف ونون مطلقات

درس ثالث اقسام شرطیات بیاننده در

ایكیدر شرطیه ده جزءدی مقدم اوله … ثانی یه تالی دنیلدی ایتمه غیری ولوله

ایكی قسمه انقسامدن اولدی اصلا ادها … متصله یاخود اولور منفصله دائما

اتفاقیه لزومیه اولور اول ولی … خاصه یا عامه اولور هم اتفاقیه بلی

صدق مفروض مقدم اذ ذه تالی اعما … للعلاقه هپ لزومیه ده صادقدر وطی

خاصه ده هم عامه ده الحاذ علاقه دیدیلر … عامه بی فرض مقدم ایله تمییز ایتدیلر

دی علاقه اول ثانی اولدك مستصحبی … اولدی علیت تضایف كبی آنك مشربی

علت اولسه اول وثانی بلی یكدیگره … بر سببله اولسه معلول یاخود آخره

انكا علیت دنور اما تضایفده بری … عقلگه كلمز بودون الآخر اصلا ای بری

دكله قسم ثانی بی اغباد دلر انكا ایلو … یا حقیقیه اولور یا منع جمع ویا خلو

حكم ایدرلر گر حقیقیه ایسه ضدیت هما … صدقا وكذبا میان جزءلرنده آن بآن

منع جمع ویا خلوسه حكم ضدی دمبدم … صدقا اولدده ایكیده اولور كذبا نعم

عام اولدن معنالرنده حكم بالضده بلی … صدق وكذب مطلقی ترتیله طرض

انفصالات ثلثه دی عنادیه همان … ذات جزئلرده منافات اوله‌یغون بیگمان
اتفاقیات ایسه آنلرك عكسنه در دائما … اولدی آنلرده وفاقی برمنافات دونما
شو قضایای ثمانك سالبه‌سی نعم … رفع اولنور ما حكم فی الموجبات دمبدم
معتبر در بونلرك اسمنده لفظ سالبه … هیچ حكم اولنور هر قضیه سالبه یا موجبه
صدق وكذبی جزئلر ایله اولدی شرطیاتك … حكمنه در اعتبار نفس الامرده هیئاتك
صادقه در نفس الامره مطابق‌سه حكمی … دكل ایسه كاذبه در صدقی ایتمه زعمی
اتصالیه موجبه‌لر صادقه در هر زمان … صادقین وكاذبین ویا مجهولدن همان
تالی صادق ایله كاذب مقدمدن كذا … لكن اولماز دخی بونلرك عكسی قطعا دونما
كاذبه در صادقین وكاذبین ایكی حالی … كاذب وصادقدن عكسنون بیله كذبی جلی
هپ لزومیه ده اولدی صادقینك كذبیها … اتفاقیه ده اولماز صادقین كذبه سزا
انفصالیه موجبه‌لر اثر مذكور اوزره هم … صادقه در صادق وكاذبدن اولور ملتئم
صادقه در كاذبین وصادق وكاذبدن او … كاذبه در صادقیندن منع جمع ایسه علی
كاذبه در صادقین وكاذبیندن دائما … اولدی مرآت حقیقی بویله صورتنما
كاذبه در كاذبیندن خلوی ایسه‌ك جمعی … صادقه در صادقین صادقه كاذبدن او
سالبه‌ك صادقه در موجبه‌ك كاذبلری … لازم اولور بیلمسی عكسیله آنی طالبك

منع جمعك

منع جمعك سالبه‌سی صادقه اولور مانعه ده … منع خلوك موجبه‌سی صادقه اولور ایدی ده
منع خلوك سالبه‌سی صادقه اولور ایتمه شك … منع جمعك موجبه‌سی صادقه اولمقده كرك
چونكه شرطیه دخی حملیه‌وش بولدی نما … حصر واهمال وخصوصی شمالده دائما
اخص حملیه ایسه اوضاع اوزره تالی [illegible] … لازم ویاخود معاند للمقدم اولسه هپ
انكا كلیه دینور جزئیه اولسه اكر … اولور اوضاعدن بعضیتله معاند بولو
باقی لزوم ویا عناد اولمزسه وجهین اوزره سه … اولیا وضع معینی اوزره دیو اهمال فن
اولور اهمال وخصوص آنلرده انجام مستقار … انكا بنی ماهمله مخصوصه دیو قوندی آد
اتصالك سور كلیسنه ایجابا سزا … كلما مهما متی هم انفصالك دائما
ایكیسنده لیس البته هم قد لایكون … سلب كلی سلب جزئی سوری اولدی طغیله
داخل اولور حرف سلب ایجاب كلی سورینه … سلب جزئی ظاهر اولور باقی سورینك ذودرینه
اتصال وانفصالده قد یكون لفظی هم … دائما ایجاب جزئی سوری اولدی بی الم
سور اهمال ان اذا لو اولدی اولده كذا … او و اما اولدی ثانیده بیل سوره سزا
اشته احوال بویله در شرطیه‌ده ایتمه شك … شایدر آنلك قضایادن تركیب ایلمك
كاه ایكی حملیه دن كه اتصالیه قرینه … بعضا ایكی انفصال ومختلفه ده هپ
اتصالده منقسمدر ایكی هم ده اخیر … انفصالده بویله قسمتله دكلدر جا كبیر

چونکه اولده ممیزدر مقدم بالطبع … کرچه ثانیده ممیز اولدی اما بالوضع

بو جهتدن طفوز اولدی اتصالده قسم … التی اولودی انفصالده اوده عیری سبب

دلیش رابع بیان احکام قضایاده الواده اربعه

اوزده دولون اول تناقض بیانده در

اولسه ایجاباً و سلباً دو قضیه مختلف … بر بنک صدقیله اولسه کذب آخر منکشف

سن تناقض دی انکالکی تحقق ایتمزاو … وحدت هشت اتفاقاً ایتمیجه رد و

ایکیسی کافی دیانلر ایسی ترک … وحدت موضوع و محمولده ای درج

شرط وجزء کل مندرج اولده ثانیده … فعل قوه هم اضافت هم زمانه هم مکانه

حملی موضوع و محمول اولسه یکباد متحد … ایکی مخصوصه دن اولور باقی تناقض منعقد

ایلسه محصورتین یا دو موجهدن ظهور … شرطیه کم وجهتک اختلافی ضم اولور

بو سیاده اوزده طفوز یا اوله اولور شرطی … تا موجهه اول مخصوصه و یا محصوره هم

لکن اخذ نده نقیضک باونه تقسیم … رفع شی شیئه نقیض اولمقده کافی دیدیلر

رفعک اولمز نقیض لازمنه کل نظر … دی نقیض انکا مجازاً استعمال اولمز

سلب و ایجابدن عبارتدر بو لازم … رفعه اولمقدر مساوی شرط اولا آنده

غیر شخصیده نقیض اولمز حقیقی دائما … کرچه شخصیده حقیقیدر تناقض

الکلی بلله ضاد مطلقک بی شک در … مثبم اولدی حقیقتده نقیض بو عجب

شیئی عاملک هکذا اولدی نقیض … حای امکان جانبندن زیور انداز فروغ

تا مجازاً حای اطلاقدر نقیض عین … مطلقا دائک نقیض طای عامدر

بو نقایض فی البسیطدر فی المرکب … فهم اولنمز سوزینه اولمازتناقض

فهم آنی آساده اولور مضطر کرسوبو … هپ نقایض فی البسیط هم مرکب موجب

چون مرکب اولسه کلیه ایسه ایتدی … دفع مجموعدر صریح اولان نقیض دائما

کرچه معنای نقیض ایتمز مرام اوزده … او مرکب ایتمیجه تا بسیطنه رجوع

یعنی تحلیل مرکب ایتملیدر بیلمان … الحق ایچون اول بسیطینک نقیضینی

صکره تردیدین ایله حاصل اولور بر … هم نقیضک لازمی خلو اولور مشتمل

بو طریقه اوزده مرکب جزئلرده هر بری … اشتمال منفصلده هیچ اولور می یا دیری

اشته شیئی خاصک اولدی نقیض … یا مخالف حینی امکانه یا موافقه دال

هدده عینی خاصه اولمقدر نقیض … یا مخالف حینی اطلاقه یا موافقه دال

یا خصوص اولدی نقیض میم خاصک … یا مخالف یا موافقه ضاد مطلقه

قاف و نونه یا مخالف قاف و ذال … یا موافقه ایکی دال اولدی نقیضینی

یا مخالف یا موافقه دال و ضاد و ایکی … ایکی واوده اولدیلر دائم نقیضین

گر مرکب اولسه جزئیه بلی آنده اصول	دفع وتحلیلده مبتنی حکمی تمکدر قبول
لکن اولمز ایکی شقلی منفصل کافی اکا	اولسه ده بعضی نقیضین محل اخذه سکا
یعنی اوچ شقلی کرکدر بونده معهود منفصل	تا نقیضک لازمی خلوا اوله مشتمل
کل واحد ایله تردیده تشوقک وار آلی	دور اید جزئینی نقیضینی میانده سبلی
اشته شقلر دور اولور بعضا دوزیله مدام	ذکر اولنانه شرط کافی اوله مز اصلا تمام
اولسه گر شرطیه کلیه نقیضی لزوم	شرطنه مصروف اولورسه جزئیه یه ایلر پناه
شرط ویلدی کیف وکمده اختلاف قیدیکدر	نوع وجنسده اتحاد واتفاق قیدر شرط
اصطلاحا کیف اولور ایجاب وسلبیده بهره مند	کم اولور کلیت وجزئیتله سربلند
اتصال وانفصالدن جنس ایدر دائم معنی	چون لزوم واتفاقده هم عناد اولدی نوع

لون ثانی عکس مستوی بیانندهدر

صدق وکذب اصلی قیدر عکسده اعدلی	جزء ثانی اول واولده ثانیدر ولی
صدق اصلی فرضه عکسک صدقی لازم دائما	عکس واصلک اولمز واقعده صدقی اقتضا
صدق مذکورده لزومه اولمز ایدی اعتبار	اعتبارک عکسنده دیدیلر هم بیغبار
عکسی لازم اصلی ملزوم اولدیغنده هم حال	صدق ملزوم لازم بی صدقله اولور محال
اعتبار بوقدر بقای کذبه دیدی چونکه هب	کذب ملزوم لازمک کذبنه اولمز هیچ سبب

هم مراد اولدی بقای کذبله بی ریب ونزاع	عکس اصله سلب وایجابده توافقدر الملك
منعکسدر سلب کلی نفسنه آمادیم	قاف ونون وطاو واو ایله عکسیدر ای کریم
سلب جزئیده دخی سبع مشاردن ماعدا	شین عین وضاد ودال هم عکسیدر دائما
لکن او سبع مشاردن قاف اخص اولدی نعم	هکذا طاوک اخص اولدی ضاد ای بو الهمم
بو اخصلر بو نقده اولمیجه منعکس	اولمز اصلا عاملر بو انعکاسدن مقتبس
وآلدر کلیده ضاد ودالک عکسی ترس	شین وعینک عکسی اولدی عینیه ای نور بصر
عین لادال فی البعض دخی هم عکس خاص صنایع	گرچه عکسی عین خاص صدور سلب جزئیده همان
لکن ایجابا گرک کلی گرک جزئی یکا	کوستر آیینه جزئیون عکسک دائما
حین طلاوه ضاد ودال وشین وعینک عکسی هم	طاو واو ایله قاف ونونک عکسی طا نعم
لادوام ایله مقید حین اطلاقدر مدام	خاصتانک عکسی هیچ طوغا ایدن التزام
لکن ایکی صیمک عکسنده توقف ایدیلر	تام اولمز بر طریقله دلیللر دیدیلر
ما عدادن خلف وعکس وافتراض ایله عکوسی	یك بیك تام اولدلایل اولدی ماننده شموسی
عکس ایجابی وسلبی خلفا اولوب مستول	بو عموم اولمز اگرچه ثانییده محتمل
خلفی اجراده نقیض عکسی ضم ایت اصله هب	تا ثبوت اصله انتاج محال اوله سبب
عکسی اجراده نقیض عکسی عکس ایت کر بوله	تا نقیض اصلی یا اندن اخص صادق اوله

افتراضا باقى مآل عكسى استحصال هب | عينى مفروضه ذات اوزره حمل وصفيندن جب

اتصال اولسه لزومى عكسى جزئيدر هله | موجبا كلى كرك جزئى اولور يكجله

سلبا اولور ايسه كلى عكسى اولنور نفسنه | اول جزئى يوقدر عكسى بونلك اول عكسنه

عامه يا خاصه اولورسه اتفاقيلر سله | عكس ثانى بى نفعدر اولك بوقه عكس دى

انفصالده ايمه سه عكسى هيچ جستجو | چونكه طبعا اولمدى جزئينى ممتاز سو بو

لون ثالث عكس نقيض بيانندهدر

ايكى مذهب واردر بونده تصرف بيعيار | بر برندن فرقى ايجابه ايدم اجمال

كيف وصدق اصل باقى اولدى حالى اوزره هم | اولدى جزئينك نقيضى مبدل ومبدم

بونك ايجابله سلب مستويه حكم بر | هم ده سلبيله انك ايجاب حكما اولدى در

دخى منظوم اوزره كلى اولسه يا جزئى مدام | عكسا اولور سالبانك جمله سى جزئيه رام

منعكس دنفسنه كلى اولور موجبه | عكس اولنمز كرچه جزئى اولسه الا اوله معقصه

اشته حملى اتصالى عكسك اثباتنده بو | باقى سلفدن نقل اولنانه حكمه ويرن دنك دو

هم نقيضدن ايجابه معناى سلبى اجتناب | بو طريقدن منع اولنمش دفعه ايلر اجتناب

لكن اوندن اخذ معناى عدول ايتدى خلف | مانع اولمز ديمى تغيير ديرى بعد السلف

عكسا واحلا كركوردا اتفاقده خصوصنه هم | اختلاف فى الكيف ديرمز انلره قطعا اتم

جزء ثانينك

جزء ثانينك نقيضى اول اولور دائما | اولك عينى عكسده اولدى ثانى هكذا

بونده ايجاب مستويه سلب حكما اولديكى | لكن اولمز حكمك عكسى بو ايده مشترك

الكامنى اولمز ايجابا عكسدن وسبا وفق | مستويه سلبا عكسى اولمياله احدى عشر

اولمدى جزئيده انلردن برى هيچ منعكس | سبعى كليده كذا اولمز عكسه مقتبس

عكسى ايجابى اولاده اولدى ايچره دو ششى | مستوينك سلبى عكسينه اولدى صنكه آيشى

كرچه اصلى انلرك ايجاب وعكسى در مبدم | شده كلى ايكيده جزئى اولور سالبا نعم

لكن اولسه سالبا كلى وجزئى يكجله | عكس اولنور موجبا جزئيه انلر آنه تا آله

خاصانك حين اطلاقه عكسيدر ديرى نعم | قاف ونون وايكى واول عكسى طاده رسيم

شين وعين ضاد ودالك مختلفدر عكسى هب | هم ده اول واديده عكسى طادميمى لسنه لب

بونلر ايله ايتدى شرطيه هميشه اسلاف | سلبا ايجابا كوريجه كنز وعكسنده خلاف

لون رابع تلازم شرطيات بيانندهدر

ديردى حصرهاى تلازم بحث شرطياته فر | آشناى بزم اولان اولدى لزومدن ننه دور

ديرايسه ك آنده لغتجه اولمسون اصلا غلط | امتناع انفكاك الشى عن الشى دى فقط

شى ثانى اولى اولسه اكرچه مقتضى | اصطلاحا لازم وملزوم اولور دائم جلى

جانبيندن حصره اغاز ايتر يا خود لزوم | حيثى مضاى تلازم دفعه ايلر هجوم

اول لزومك اولدیغنده یا ورى آل عناد | بو حدوده اتصال وانفصال اولدى مراد
سیق ایجابه لتثبت ایسه كلیا اوآن | اتصال مستلزم اولور انفصالى بحادثه اكر
یعنى كلیت لزومك وصفى اولسه اكر | بین الامرین اول لزومك صدقى اولور جلوه كر
باقى نقیضى لازمك بینیله ملزومه همان | منع جمعك صدقنى آنده كورسیز بیكمان
هم كوروسون صدق منع خلوى آنده محجبى | یا بعكس ماوقى استرایسك انلرك بینه بس
جمله سنده برلزوم معتبر اولدیغنده دلى | اولدى منفیت اول لزوم اوزده معاینه كه جلى
انفصال اولسه حقیقى آنده اولدیغى فائده | اتصال جارى استلزامه اولور عائده
یعنى امرینك میانده حقیقى انفصال | صدقله بزل وجود ایسه بلى دوردو بیال
هر بر امرك عینى استلزامه ایلر جا ناقدا | اخرك چونكه نقیضى اكا لازم دائما
هم ده هر امرك كذا اولور نقیضدن برى | اخرك عینى استلزامدن قطعا برى

دلیل خامس قیاسك تعریفیله اقسامی بیانده در

چون قضایادن مركب بر قولدر هر قیاس | آنلرى تسلیم اولور مطلوبى تحصیلده اساس
گرچه تسلیم فى النفس واجب دكلدر طالبا | صانكه تقدیر ایلمك تسلیمكافیدر سكا
وجه تقدیرده لزوم كوسترر بالذات | متقید انلره بو واسطه قول دكر
قول دیكر اولدى مطلوب ونتیجه وفرع | عادیا اعدادا وتولیدا ایدر ادعا

هرقیاسده

هر قیاسده عینى آنك یا نقیضى بى الم | بالفعل مذكوردر یا خود دكلدر حكمه عم
اول استثنایه ثانى اقترانه منتسب | وارد انباده اولمز بریرندن مكتسب
بولدى لكن دائما ثانى تقدمله شرف | صانكه اولمشدر هماده اقسامنه ادیر صدف
انسنه محكوم علیه وبه انك فرعنده هب | اصغر اكبر ناملریله اولدیلر صاحب ادب
هر قیاسك جزئى اولان بر قضیه دائما | بر مقدمه در ایجق اهتماما باده اكا
اصغر فرعى اكر شامل ایسه صغرى دینور | شامل ایسه اكبرى چونكه اكا كبرى دینور
اصغر واكبر میانده مكرر اولدى هب | حد اوسط خیره رغبت ایدیكیون بى تعب
شاملانك اقترانى كیفا وكما نعم | دائما ضرب وقرینه ایله اولدى ذى العلم
وضع حد اوسطك كیفیتندن دائما | عند حدین اخرینده اولور حاصل سكا
شویله بر هیئت كه اكا شكل دیرى اهل فنون | اقترانى اولسه ده حملى وشرطى بى ممون
هر ایسه شكل دردر انلرك عقدینده هب | هر برنده اوسطك بر درلو تكرارى سبب
صغراده محمول وكبراده موضوع اولور | رابعك عكسیله ایلر شكل اول عرض دور
ایكیسنده اولسه یا موضوع ویا محمول اكر | ثالث وثانى اولور اشكالى چاردن جلوه كر
شكل اول جا مصورانى منتج اولدى هم | گرچه ثانیده سوالبدر نتیجه دمبدم
ثالث ورابعده جزئیه در اما هب دروع | یا اكر بر سلبیه كلى ایتدى رابعوله طلوع

اسرایسه ک ضرب و فرعی حفظی اوزگر	حرف ابجد ایله محصورات جیاد ایت اسر
چونکه بادن سلب و ایجابا اولور کلیتا	عکسی جیدن کسدی هم جزئیدر توحید
اولدی هر شکلک مثاللرین کلامم مستبانه	نزهه دقت ایلیات ایتمز بو بابده امتیاز
دکله شکل اولک صغراسی ایجابی کرک	هم انک کبراسی کلی اولملیدر ایتمه شک
بیتی الانتاجدر ذاتا اولوبن ای لک	درت ضروبیله فرعی آآ اَ اج جید

اولکیسی کل انسان حیوان وکل حیوان جسم فکل انسان جسم کبیدر ایکنجیسی کل انسان حیوان ولاشیء من الحیوان بحجار فلاشیء من الانسان بحجار کبیدر اوچنجیسی بعض الانسان حیوان وکل حیوان جسم فبعض الانسان جسم کبیدر دردنجیسی بعض الانسان حیوان ولاشیء من الحیوان بحجار فبعض الانسان لیس بحجار کبیدر

شکل ثانی کیفا ایلر جزئلرده اختلاف	کرچه کبراسنده کلیت جلیدر بیخلاف
درت ضروبیله فرعی اولدی انک مقاد	آ ب ا ب جید داده اولدی انلر مفاد

اولکیسی کل انسان حیوان ولاشیء من الحجار بحیوان فلاشیء من الانسان بحجار کبیدر ایکنجیسی لاشیء من الانسان بحجار وکل حجر جماد فلاشیء من الانسان بحجر کبیدر اوچنجیسی بعض الانسان حیوان ولاشیء من الحجار بحیوان فبعض الانسان لیس بحجار کبیدر دردنجیسی بعض الانسان لیس بحجار وکل جماد فبعض الانسان لیس بحجر کبیدر

شکل ثالثده

شکل ثالثده اولور کلی ایکی جزئدن بری	هم ده آنک اولمدی صغراسی ایجابدن بری
التی ضربیله اولمشدر فرعی واردر یکی	آج اَدْ جاج جَید ججادد درلنده ههی

اولکیسی کل انسان حیوان وکل انسان ناطق فبعض الحیوان ناطق کبیدر ایکنجیسی کل انسان حیوان ولاشیء من الانسان بحجار فبعض الحیوان لیس بحجار کبیدر اوچنجیسی بعض الانسان حیوان وکل انسان ناطق فبعض الحیوان ناطق کبیدر دردنجیسی بعضه الانسان حیوان ولاشیء من الانسان بحجار فبعض الحیوان لیس بحجار کبیدر بشنجیسی کل انسان حیوان وبعضه الانسان ناطق فبعض الحیوان ناطق کبیدر التنجیسی کل انسان حیوان وبعض الانسان لیس بحجار فبعض الحیوان لیس بحجار کبیدر

کما وکیفا هله رابعده ایتمه دیسه شک	جزئلر ایجابی اولوب صغراسیده کلی کرک
مختلف بالکیف اولور جزئین یا خود بیاکم	اولی جزئلردن بری کلی منش ای خوبه دقم
ضربلری هشتدر اوج آخری مختلف هم بونده	آج اجح باب ابد جید داد اد بجد

اولکیسی کل انسان حیوان وکل ناطق انسان فبعض الحیوان ناطق کبیدر ایکنجیسی کل انسان حیوان وبعضه الناطق انسان فبعض الحیوان ناطق کبیدر اوچنجیسی لاشیء من الانسان بحجار وکل ناطق انسان

ولاشىٔ من الجماد بناطق كبيدر ودونجيسى كلّ انسان حيوان ولاشىٔ من الجماد
بانسان فبعض الحيوان ليس بجماد كبيدر ثنجيسى بعض الانسان حيوان
ولاشىٔ من الجماد بانسان فبعض الحيوان ليس بجماد كبيدر اتنجيسى بعض
الانسان ليس بجماد وكلّ ناطق انسان فبعض الجماد ليس بناطق
كبيدر بنجيسى كلّ انسان حيوان وبعض الجماد ليس بانسان فبعض الحيوان
ليس بجماد كبيدر سكزنجيسى لاشىٔ من الانسان بجماد وبعض الناطق
انسان فبعض الجماد ليس بناطق كبيدر اوباب استدلاله معلومدركه
مجهولِ تصديقيه وصول طرقِ ثلثه دن بريله قرينِ حصول اولور
كلّى ايله كلّى ويا كلّى ايله جزئى اوزرينه استدلال اولنورسه قياس ديرلر
جزئى ايله جزئى اوزرينه استدلال اولنورسه تمثيل ديرلر جزئى ايله كلّى
اوزرينه استدلال اولنورسه استقراء ديرلر لكن استدلالده عمده اولان
قياسدر اودخى مجهوله علمى موجب بر امرِ مناسبى مشتمل اولمقدن خالى اولمز
اكر امرِ مناسبى مجموع مطلوبى بعينه مشتمل اولورسه استثنائى واكر اجزاء
مطلوبى بعينه مشتمل اولورسه اقترانيدر امرِ مناسب ايله مراد اقترانيده
حدِ اوسط دا استثنائيده مقدمهٔ استثنائيه اولديغندن حدِ اوسط

تكرّدى واستثنائيه نك وضع درفيله مجهولِ تصديقيه علم حاصل
اولور مع ما فيه قياس معقول ومسموع اولمقدن خالى اولمز اكر
معقول اولورسه قضاياىِ معقوله دن واكر مسموع اولورسه
ملفوظه دن تركيب ايدر لكن تقديرينه كوره نتيجه معقولٌ ومقدماته
مغاير دعوانك عينى ويا ماهيتى ويا اخصى اولمه اوزره اولا
قضاياىِ مسلّمه يه بالذات لازم اولديغندن مقدمتين ويا خود
احديهمانك عينى اولمه بعض فاداتِ مبتنيه ايله باطل دعوايه
مباين اولمه دخى ديلك دعوانك عدمِ استلزامندن حاصل اولديغنه
منطقيونك جمله سى قانع وقضايادن ما فوق الواحد متعلقى
اولان تسليمدن محقق ومقصد اراده اولنديغى جهتله دخى منطوم بسيط
صادقُ المقدمتين وكاذبِ المقدمتينِ جامع ولذاتها عكسنى
مستلزم اولان قضيهٔ واحده لى مانع اولديغى مثلو لازمِ قيدله
مدلولاتندن متخلف اولان استقراءِ ناقص وتمثيلِ غيرِ منصوص
العلتى ويا لذاته قيدله قياسِ مساواتى باسرها مخرج واخيره
قياس اطلاقى مجاز اولديغندن مرسومده داخل اولمامسنك

جوازیله شایع اولان جوابی قانونِ مناظره‌دن غیرِ خارجدر فاما
نتیجه‌نك لزومی اهلِ سنّت عندنده عادی وحکما عندنده اعدادی
ومعتزله عندنده تولیدیدر یعنی انظارِ صحیحه عندنده ایجادِ لزوم
اوّله کوره بالاختیار وثانیه‌یه کوره بالایجاب فعلِ باری تعالی‌نه کوره
مستدلك فعلنك اثریدر لکن بو لزوم شکلِ اوّلده دائماً بیّن
اولدیغندن نتیجه‌سی یقینی افاده ایدر واشکالِ ثلثهٔ باقیه‌ده
غیرِ بیّن اولدیغندن نتیجه‌لری ظنّی افاده ایدر بناءً علی ذلك ظنّی اولان
نتیجه‌لرك طرقِ ثلثه ایله لزومی بیان اولنه‌رق اندن نوعی
استفادهٔ یقین اولنور طریقِ اوّل خلفدر موجبات وسوالبده
جاریدر شکلِ ثانینك جمیع ضروبنده صغراسنك مناقضی منتج
الحقدر ایچون نتیجه‌نك نقیضی کبرایه وثالثك جمیع ضروبنده
کبراسنك مناقضی منتج الحق ایچون نتیجه‌نك نقیضی صغرایه ودخی خمسهٔ
اوّل رابعده مقدّمتیندن برینك نقیضنه منعکس اولان قولی
منتج الحقدر ایچون نقیضِ نتیجه اُخرایه ضم اولندیغی حالده هیئت
شکلِ اوّلده منتظم بر قیاسدر مثلا شکلِ ثانیدن منتظم اولان

كل انسان

کل انسان حیوان ولاشیء من الجماد بحیوان قیاسنك مستلزم اولدیغی
نتیجه صادق اولماسه اولسه نقیضی اولان بعض الانسان جماد صادق
اولمق لازم کلور کبرای مذکوره‌یه ضم اولنورقده شکلِ اوّلدن بعض الانسان
لیس بحیوان نتیجه‌سی ظاهر اولور بعض انسانك حیوان اولماسی
خلفدر وبو خلف صورتِ قیاسدن لازم کلمز مفروضه الصدقدر
بو صورتده نقیضِ نتیجه‌دن لازم کلدیکی تعیین ایدر بناءً علیه نقیضِ
نتیجه محال وحقیقتِ نتیجه ثابت اولور طریقِ ثانی عکسدر
موجباتده وسوالب کلیه‌ده وبعضاً سالبهٔ جزئیه‌ده جاریدر
شکلِ اوّله ردّ ایچون شکلِ ثانینك ضربِ اوّل وثالثده کبراسی
وشکلِ ثالثك ضروبِ اربعهٔ اولنده صغراسی عکسدن ونیه
شکلِ ثانینك ضربِ ثانیسنده صغراسی عکسله کبرا وشکلِ
ثالثك ضربِ خامسنده کبراسی عکسله صغری قلندقدن صکره
ظهور ایدن نتیجه‌لری وشکلِ رابعك ضروبِ ثلثهٔ اوّل وضربِ
ثامنده ترتیبی عکسله نتیجه‌لری وضربِ رابع وخامسنده مقدّمه‌لری
وشکلِ ثالثه ردّ ایچون سادسنده صغراسی وشکلِ ثالثه ردّ

بدیهیة الانتاج بلکه ماده‌دن لازم کلور کبرادن دخی لازم کلمز

ایچون سابعنده کبرای کذلک عکسدن عبارتدر مثلا شکل ثانیدن
منتظم اولان لاشئ من الانسان بجماد وکل حجر جماد قیاسنده صغرای
عکس ایدوب کبری اولهرق مقدمهٔ اخرای موجوده یه ضم
ایتدکدن صکره شکل اولک ضرب ثانیسندن لزومکلا لاشئ
من الحجر بانسان نتیجه سی عکسله حصل اولور طریق ثالث افتراضدر
اکثری موجبات جزئیه ده وبعضا کلیه وسوالب مرکبه ده جاری اولور
شکل ثانینک ضرب ثالثیله ثالثک ضروب اربعهٔ اخیره سنده
وشکل رابعک ضرب ثانی وخامسنده مقدمات جزئیه دن
بری اخذ ومحمول وموضوعنک وصفینی ذات موضوعه حمل ایله
اول امرده مقدمهٔ افتراضیه تعبیر اولنان مقدمهٔ شخصیه لر
منزلهٔ کلیه ده استحصال اولنور وبعده قیاسده حد اوسط اولان
احد وصفین مقدمهٔ افتراضیه نک نقیضنده محمول بولنورسه
او مقدمه شکل ثانی وثالثک ذکر اولنان ضروبیله خامس رابعده
صغری وثانیده بعده کبری اولدرق مقدمهٔ اخرای قیاسیه یه بعد الضم
حاصل اولان نتیجه مقدمهٔ ثانیهٔ افتراضیه نک عکسنه ویا اصلنه

ضم ایله

ضم ایله مطلوب اولان نتیجه تحصیل قلنمقدر بو تقدیرجه افتراض
قیاسیدن عبارتدر لکن علی الاکثر بریسی شکل اولدن واخری
انتاجی مطلوب اولان شکلک ضرب اجلاسندن ملتئمدر فقط
رابعک ضرب خامسنده ثانی ایله ثالثدن منتظم اولدیغی مثللو
ضرب ثانیسنده اول ایله ثالثدن ملتئم اولمق دخی ممکندر بعض
الانسان حیوان ولاشئ من الحجر بحیوان قیاسنده ذات موضوع صغری
زید فرض اولنوب وصفنک حملیله زید حیوان وزید انسان مقدمه لری
استحصال قلندقدن صکره اصل قیاسک حد اوسطی کندوسنده
محمول بولنان مقدمهٔ اولای افتراضیه اول شکل ثانیدن
منتج اولمق ایچون کبرای قیاسه ضم اولنور وبعد الضم لازمکلا
لاشئ من زید بحجر نتیجه سی شکل اولدن منتج اولمق ایچون مقدمهٔ
ثانیهٔ افتراضیه نک عکسنه ضم اولنه رق مطلوب اولان
بعض الانسان لیس بحجر نتیجه سی ظاهر اولور

رکنی سادسی مختلطات بیاننده در

اقترانیدن اولور حملی قیاسلر یکدر
مطلقاتدن یا موجهاتدن مرکب درلر

حکم ایدر قضیه‌سندن اولسه حملی ملتزم — او حکمده هر شکلدن منفرد در
لکن اولدی مختلطده بعض شرطلر — دکلدر بیلمک اندری اولدی بو نظمده
چون موجهدن مرکب اولدی حملی شرط — صغرانک فعلیتیدر شکل اولده
اختلاطدن باقی یکرمی التیسی مسقط — یعنی هر ضربده بو فرق اوجیدر انتاجه
اولدی کبری غیر وصفیات اکا بکزر فرع — غیری اولمز ایسه صغری کبی ایلر
بیمل طقساندن طقوزی باعمل قرقدر — اولدی صغرادن ضرورت حذفنه
حذف اولنور صغرادن هم لاضرورت — ضم اولنور لادوام کبراده اولدی سلام
شکل ثانیده دوام صادقه اولور صغرایه — یا اولور عرف عام کبرایه صادقه
یا ضرورت ایله مستعمل اولور ممکنتین — ممکنتین ایله کبری یا اولور مشروطتین
اختلاطدن اولدی ساقط بونده کمسه — اولدی هر ضربنده کسانه دردی منتج
کبرینه صادق اولور خبرلرک باقیسه — دائمه در صادقه قرقه درت فرعی فرقی
اولدی صغرادن اگر صادق دکلسه — حذف اولنور هم ضرورت لاضرورت
شکل ثالث مثل اول اولدی شرطده — اولدی هر ضربنده بو فرقده نتیجه
اولدی کبری غیر وصفیات انک کبی — بیمل طقساندن طقوز فرعی دکل دمدم
بری وصفیاتک اولدی انده کبری — صغرانک عکسی کبی فرقه دردی اما

وارسه صغراده

وارسه صغراده حذف قیل وارسه کبراده اگر — ضم قیل آنی لادوامی ایله اصلا حذر
شکل رابعده قیاس فعلیه اولمق ملتزم — یعنی بر ضربده خبرلر ممکنه اولمز نعم
اختلاطی اولسندن اولدی مسقط قرق ایکز — بو دیکرمی بر اولدی منتج هم شبهه کز
صغرانک عکسی کبی فرقه التیشر فرعی دوام — صغرایه صادق اولورسه خبرلرده یا عرف عام
انلر اولمزسه صادق بلله یتمش بشری — مطلقه عامه در طالب باقیمه کوری
ماعدای اولنک اولدی قیاس طالبا — لازم العکس اولدیغندن سالبه دائما
رابع وخامسدن اولدی مسقط انکوه الکی — ثالثی التمش التیشر منتجدر ای آه وه
بونلرک کبرالرینه اولسه صادق گر دوام — دائمه اولور دیکرمی ایکیشر فرعی مدام
صادقه اولمزسه اولور قرقه دردری — عکس صغری کبی همده حذف اولنور لادوام
ضرب ثالثده دوام صغرایه صادقه اولمه — عرف عامی یا انک کبراسی صادقه
التمش التینک اولور ساقط یکرمیسی — یعنی قرقه التی اولور ثالثده منتج ای اخی
خبرلردن برینه باقی صادق اولورسه دوام — دائمه اولور اولور فرعی بودر ای خوش کلام
خبرلردن هیچ برینه صادقه اولمزسه — عکس صغری کبیدر اوندن التیسی ای ساده دل
سادسنده صغری اولدیغیچون خاصتین — عرف عام کبرایه صادق اولمیچون مثل
اولدی مسقط الی دردی التمش التیدن — بونلرک اون ایکیسی منتجدر اولدیغی

فرع سادسی بعد عکس الصغری ثانی دُر — اولدی دردی دائمه صادقه کبرا ایله

غیر صادق ایسه صغری کبیر هشتی ولی — فرع ثامن صانکه عکس فرع اولدر

عکس ترتیب ایله عکسیّت بولنور — اولدك عکسنه اولدی گرچه نتیجه

اول اجلدن اول ایکی فرعیده اولدی عکس — دقت ایتسه سوز بحه تا اختلاجدن

خاصیتدن اولملی سالبه کبری ایله — هم انکله اولملی فعلیه هر بار موجبه

بونلك التمسه ایتدن اسقاطی فرده — بات یکرمی ایکی منتج بونده اولدی هیئیه

عکس صغرا کبری فرعی بونلك چون — عکس کبرا ایله اولور فرع ثالث ندیما

دلبش رابع شرطیاتده مرکب اقترانی بیاننده در

اقترانی اولور شرطی قیاسلر بشیم قسم — هر قسمدن بونده مقصود اولدی

ساقط اولور مشترک جزئلر فرعنده — چونکه اوسط اولدی اجزا شارکدن

ظاهر اولدی هر قسم تمثیل شرعیدن نعم — دونت شکلده هر برنی ایلدم منظره هم

صالت خیرینی بر تمثیل ایله ایتدم — اولملی چون شکل چاردن آنلرك عقدی

اولدی اول اتصالیتدن مرکب دُر مُدام — اتصالیتدن مراد اولدی لزومیت هم

جزء تامده شرکتی اولدی انك افکار — شکل چار و فرع و ضربده اولدی حملیه

صانکه بونده اعتبار غیری شایاندر — شکل رابع ضربلرندن اوج اخیری

شکل اوّله کلما کانت الشمس طالعة کان النهار موجودا وکلما کان النهار موجودا کان الارض مضیئة فکلما کانت الشمس طالعة کان الارض مضیئة مثالدر ثانیه کلما کانت الشمس طالعة کان النهار موجودا ولیس البتة ان کان اللیل مظلما کان النهار موجودا فلیس البتة ان کانت الشمس طالعة کان اللیل مظلما مثالدر ثالثه کلما کانت الشمس طالعة کان العالم مضیئا وکلما کانت الشمس طالعة کان النهار موجودا فقد یکون العالم مضیئا کان النهار موجودا مثالدر رابعه کلما کان النهار موجودا کانت الشمس طالعة وکلما کان العالم مضیئا کان النهار موجودا فقد یکون الشمس طالعة کان العالم مضیئا مثالدر

اولدی ثانی انفصالیتدن مرکب بکدر — انفصالیتدن عنادیتی مراد دُر دُر

جزء غیر تامده بولدی شرکتی آنك — غیر تامده بولدی اخذ وعطای

جزئلری هم اولدی ایجابی بری کلی — هم ده منع خلو اولدی انده صادق

بر مربع وفق نسخه اولدی شکل چار — شرطلری بینه المشارك ضبط ایدر او

شکل اوّله دائما اما ان یکون العدد زوجا واما ان یکون فرداً دائما اما ان یکون الزوج زوج الزوج واما ان یکون زوج الفرد فدائما

اما ان یكون العدد فردا واما ان یكون زوج الزوج واما ان یكون
زوج الفرد مثالدر ثانیه دائما اما ان یكون الابیض حیواناً واما
ان یكون جمادا ولیس البتة اما ان یكون الجسم حیوانا واما ان یكون
حساسا دائما اما ان یكون الابیض جمادا واما لیس البتة جسما
او حساسا مثالدر ثالثه دائما اما ان یكون الابیض جوهرا واما
ان یكون حیوانا ودائما اما ان یكون الابیض نامٍ واما ان یكون
غیر نامٍ فاما قد یكون الجوهر حیوانا واما قد یكون نامٍ او قد یكون غیر نامٍ
مثالدر رابعه دائما اما ان یكون الابیض جوهرا واما ان یكون حیوانا
ودائما اما ان یكون الجسم ابیض واما ان یكون اسود فاما قد یكون
الجوهر حیوانا واما قد یكون جسما واما قد یكون اسود مثالدر

اولدی ثالث چونکه حمل و اتصالدن ملتئم	حمل کبری اتصال صغرادر آنده دمبدم
شرکت حملیه تالی ایله اولوردی ایکی	اتصالی یجابا اولور شکا هر دم مستدام
فرعی اولدی متصل آنده مقدم بو عدد	ابتداعیله اولدی شکا صغراده بو رد
آنده هم تالی اولور هب فرع تالیفه بکلام	سیر ایدر تالی ایله حملیه بینده مدام
شکل چاردن منعقد دکر طرزده بکدر	ایتدی تالی ایله حملیه میانده کرد

شکل اوله كلما كان هذا الشیٔ انسانا كان حیوانا وكل حیوان جسم
فكلما كان هذا الشیٔ انسانا كان جسما مثالدر ثانیه كلما كان
هذا الشیٔ انسانا كان حیوانا ولا شیٔ من الجماد بحیوان فلیس البتة
اذا كان هذا الشیٔ انسانا كان جمادا مثالدر ثالثه كلما كانت
الشمس طالعة كان العالم مضیئا وكل عالم ممكن فقد یكون الشمس
طالعة كان المضیٔ ممكنا مثالدر رابعه كلما كانت الشمس طالعة كان
العالم مضیئا وغیر الواجب هو العالم فقد یكون الشمس طالعة كان المضیٔ

یعنی الواجب صفت مثالدر

رابع اولدی بالله حمل و انفصالدن مکتسب	اولدی کبری اول و صغری رجی ثانی عجب
جزء غیر تامده شرکت ایلدی اولوب لاری	ایکی وجه اوزره بحادث اکا اولدی حادثه سی
چونکه بونده انفصالک اولدی اجزاسی جمیل	یعنی حملیات اومقدار اولدی یا اون قلیل
اولسه حملیات اومقدار اون اولور خنده رود	بیل مقسم برقیاسی معتبر در انشته او
متحد یا مختلف فرعی اولور او مشتمل	متحد حملیه در هم مختلفدر منفصل
موجبا کلی کرک اولمرده شبخم انفصال	هم ده خلوی یا حقیقی اولملیدر بی جدال
اولسه حملیات اومقداردن قلیل اتمز کدر	انفصالدن برجزءده اولسوده اوشرکت ابدر
انفصاله منع خلوك صدقی ویردی زیب و فر	کرچه بونده خلو یا لمعنی الاعم الحمد تیر

شکل آنده

وجه اولدن قیاس مقسم متحد النتیجه دائما اما ان یکون الکلمة اسما واما
ان یکون فعلا واما ان یکون حرفا وکل اسم لفظ وکل فعل لفظ
وکل حرف لفظ فکل کلمة لفظ کبیدر بنه وجه اولدن قیاس
مقسم مختلف النتیجه دائما اما ان یکون الکلمة اسما واما ان یکون
فعلا واما ان یکون حرفا وکل اسم ما دل علی معنی کذا وکل فعل
ما دل علی معنی کذا وکل حرف ما دل علی معنی کذا فدائما اما ان یکون
الکلمة ما دل علی معنی کذا واما ان یکون ما دل علی معنی کذا واما ان یکون
ما دل علی معنی کذا کبیدر وجه ثانی دائما اما ان یکون العدد زوجا
واما ان یکون فردا وکل زوج منقسم بمتساویین فدائما اما ان یکون
العدد فردا واما ان یکون منقسما بمتساویین کبیدر

اولدی خاصی اتصال وانفصالی مشتمل	آنده صغری متصلدر همده کبری منفصل
جزء تام بغیر تامده شرکتی ایلر زع	منفصل اولده منع خلودر یا منع جمع
گرچه خلو منفصل ثالثیه دیرز هیچ کرد	اول ثانیدن اما ایلر ایجابا مقصر

شرکتی جزء تامده اولان منفصله مانعة الجمع کلما کانت الشمس
طالعة کان النهار موجودا ودائما اما ان یکون النهار

موجودا

موجودا او یکون اللیل موجودا فدائما او فقد یکون اما ان یکون
الشمس طالعة واما ان یکون اللیل موجودا کبیدر واما منفصله
مانعة الخلو مع المقدمات المذکوره فقد یکون از الم یکن الشمس
طالعة کان اللیل موجودا کبیدر شرکتی جزء غیر تامده اولدی منفصله
مانعة الخلو کلما کان هذا الشیء انسانا کان حیوانا ودائما اما ان یکون
الحیوان ابیض واما ان یکون اسود فکلما کان هذا الشیء انسانا
فاما ان یکون ابیض واما ان یکون اسود کبیدر

دلیل ثامن قیاس استثنائی بیانندهدر

ماسبقدن حکم معلومدر که بونده بو ممثل	فرعک عینی یا نقیضی ذکر اولنور بالفعل
ایکی جزؤن اولمرکبدر بری شرطیه هم	دیگری جون واضعه یا رافعه دری اکم
شرط استثنائی آنک اوجیدر بری اولمز گر	فرع مشروطک وجودی آنده اولمز اعتبار
ایندی اولده هله شرطیه ایجابی مقر	یعنی ایجاب اتصال وانفصاله دیردی
لکن انلر یا لزومی یا عنادیدر نعم	شرط ثانیدن بو سوز اولدی همین منفهم
همده کلیت مراددر ثالث ایله بو بو	اشته استثنائی یا شرطیه مصحوبدر
هیچ برنده اولمسه کلیت اولدم احتمال	بعض اوضاعدن بولور فرعک مراجی اصلا

اتصال وانفصالك وقتی اولورسه مکر | وضع ورفعك وقتك عینی سرایا ایسر

اولزمان اولمزلکی کلیته هیچ احتیاج | احتمالدن قورتادر هم طبع فرعی بو علاج

ایلر استفاده اهل دقت طریقه اعتبار | هر بری مطلوبه موصل اولدی چونکه بیغبار

وضع وضعی دفع دفعی منتج اولور مدام | اتصالك حال قوتی بوده ای ذوالهمام

وضع رفعی رفع وضعی منتج اولور دوبرو | منع جمع ومنع خلوك حکمی اولدی اشته بو

اتصالده بین الاجزا باتی تلازم اولسه گر | یا حقیقی اولسه طبعی انفصالك پرثمر

موصل مطلوب اولور آنلرهله بی قال وقیل | دقت طریقك تعیینه کتنه ابنای سبیل

انجی کلیت احدی مقدمتینه محتاج اولمیات ان قدم زید فی وقت الظهر
مع عمرو اکرمته لکنه قدم مع عمرو فی ذلك الوقت فاکرمته کبیدر
وضع وضعی ورفع رفعی منتج اولان کلما کان هذا انسانا کان حیوانا
لکنه انسان فیکون حیوانا لکنه لیس بحیوان فلا یکون انسانا
کبیدر وضع رفعی منتج اولان دائما اما ان یکون هذا الشیء شجرا
واما ان یکون حجرا لکنه شجر فلا یکون حجرا لکنه حجر فلا یکون شجرا
کبیدر رفع وضعی منتج اولان دائما اما ان یکون هذا الشیء لا شجرا
واما ان یکون لا حجرا لکنه شجر فیکون لا حجرا لکنه حجر فیکون لا شجرا

کبیدر

کبیدر واما طرق اربعه لی منتج اولان متصله لزومیه ومنفصله حقیقیه نك مثاللری اظهردر

دلیل تاسع قیاس مطوی بیاننده در

هر قیاسك فرعنه جزئیتی ایلر دهری | لکن انلردن برینی طی ایدرلر اکثری

چونکه مطوی ایتمز استلزامی مقرردن خبار | بلکه زائد فائده لی دائم ایلر اتخاد

اولدی آنك مرتبه سی غیر مطویدن رفیع | واصل اولمز ذروه سنه استیاله هر شجیع

سکا کوستردم طریق اسهل انکچون همان | اوطریقدن واصل مقصود اولور هر استیان

ایلدم حملی قیاسك اصطلاحیله مرور | اولمدی شرطی قیاسك وصفی آنده چونکه بر

صانعه طبعك حکمی ستتباینده اولمز عیان | جمله سی اولدی منابله سراسر مستبان

اشته جزئین قیاسدن بری مذکور اولدقدا | احتمال چاردن اولمز کرسانی دلها

یعنی فرعك جزئلرنی جزء مذکور قیاسی | مشتمل در یاد کلدر دیدیلر بی التماس

بو اصولی ادرده نظر قیل ابتدا مذکوره سن | مشتمل ایسه اکر موضوع فرعی بی محسن

دی همان مذکوره صغری چونکه کبراسی قیاس | طی اولنسه عجزیمز فرق ایدرمز آنی ناس

اولدی اما اوموضوع هیچ خالی الهم | گاه موضوع دکلی محمول صغری اولدی هم

بلله اوموضوع موضوع اولسه صغراده بلی | بالطبع محمول صغری اوسط اولور ولی

اولوقت کبرای مطویه ایدر کسب مداد | فرع موجب اولرلغیدن ایلر اولده قرار

بعضیلر اول وثانیده مطویه در ام
لکن او موضوع محمول اولسه صغراده نعم
ثالث ورابعده مطویه ایدر دردی اولزمان

فرع سالبه اولدیغی صورتده در اما کلام
بالطبع موضوع صغری اوسط اولور حکمیده عمم
بو قدر دردی احتمال اوتلك حکمی همان

مقدمهٔ مذکوره ده نتیجه نك موضوعی موضوع اولوب نتیجه موجبه اولدیغی حالده
کبرای مطویه سی شکل اوله مخصوص اولان کل انسانه جسم لان کل انسانه حیوانیه کبیدر
کذلك نتیجه سالبه اولدیغی حالده کبرای مطویه سی شکل اول وثانیده محتمل اولور لاشی
من الانسانه بحجر لان کل انسان حیوان کبیدر مقدمهٔ مذکوره ده نتیجه نك
موضوعی محمول اولوب کبرای مطویه سی شکل ثالث ورابعه محتمل اولور
بعض الحیوان انسان لان بعض الناطق حیوان کبیدر

اولمسه یوق کبی مذکورك احوالی نعم
دیمك اولان مذکوره کبری چونکه صغرای قیاسی
ذلك المحمول بونده اولمدیغی خالی کذا
بلکه او محمول محمول اولور کبراده همان
اولزمان صغرای مطویه بلا تنده مقام
بعضی شکل اوله مطویه ایلرجان اذا

مشتمل اولسه اگر محمول فرعی دمبدم
طی اولنمشدر انی خارجدن ایتسه التماس
اولدی محمول ومکهی موضوع کبری بریا
اذه موضوع اوسط اولور غیری اولماز بیمهان
اولسه مطویه یه موضوع اوسط آکی - شکلدرم
اولسه کر مطویه نك موضوعی اوسط هکذا

لکن اذ محمول

لکن او محمول موضوع اولسه کبراده بلی
اولزمان صغرای مطویه یه ثانیدر مقصد
ثانی ایله رابعك بیننده کی تردیدهم
اولسه ایجابی اولور مطویه مخصوص رابعه

اوسط اولور سکا محمولا اوکبراده جلی
ویرسه کر مطویه یه محمولا اوسط زیب وفر
صحته مقرونده فرع اولسه سلبی دمبدم
احتمال ثانیده احوال بویله شایعه

مقدمهٔ مذکوره ده نتیجه نك محمولی محمول اولوب صغرای مطویه سی شکل
ثالث واوله محتمل اولور بعض الحیوان انسان لان کل ناطق انسان کبیدر
کذلك نتیجه نك محمولی موضوع اولوب نتیجه سالبه اولدیغی حالده صغرای
مطویه سی شکل ثانی ورابعه محتمل اولور لاشی من الانسان بحجر لانه لاشی
من الحجر بحیوان کبیدر ونتیجه موجبه اولدیغی حالده صغرای مطویه سی رابعه
منحصر اولور کل انسانه بشر لان کل بشر ناطق کبیدر

اولمز ایسه احتمالی اوزده مذکور مشتغل
س ترددیمه دیمی مذکوره شرطی الم
بعضی اولمز ایسه مذکور هیچ بری مشتمل
اشته احکام اخیری بویله اولدی مستقل
احتمال اخرایلرلیك رابعدن ظهور

بردن اولور ایسه فرعك جزئلری مشتمل
طی اولنان جزء استثنا ایدر دای الوهم
حکمی آنك اولك عکسیله اولور مستقل
دور ایدر اما بسیط اولان قیاس اوزره مراد
کیم قیاس الحدود مرکب اولمقاصده تهور

یا اولور مطوی قیاس بر دلیل برکره
اصل فرعی منتج ایسه او قیاس معتبر

مقدمهٔ مذکوره نتیجه نك موضوع ومحمولنی معا مشتمل اولوب مقدمهٔ استثنائیه سی
مطویه اولان النهار موجود اذ ان كانت الشمس طالعة فالنهار موجود كبیدر
واکر مقدمهٔ مذکوره نتیجه نك موضوع ومحمولنی اصلا مشتمله اولماز ایسه
انکله احتمال رابع مراددر اولدخی احتمالِ آخردن خالی اولمز بری مقدمهٔ
شرطیه سی مطویه اولان قیاس استثنائی اولمقدر النهار موجود لان الشمس
طالعة کبی دیکری قیاس مرکب اولمق ویاخود اصل مطلوبی منتج قیاسِ
مطوینك دلیلی بولنمقدر العالم له مؤثر لان کل متغیر حادث کبی

دلیلِ عاشر لواحق قیاس بیاننده در

یا بسیط ویا مرکبدر قیاس دیرلر نعم
اولدخی حکمی بیلدی ثانی بی بل شمدی هم

درتدر اقسام لواحق اول آنلردن همان
ایتدی رسمیله مرکب حکمنی بربر بیان

اولور اجزاء مرکبدن دو جزئك فرعی هب
جزء آخر ایله آخر جزئی تحصیله سبب

انکا منتجا حصولِ فرعِ مقصوده دکبی
ضم اولنور جزء آخر فرع موجوده شبی

چند قیاس اولور بو منوال اوزره آخر مجتمع
اولور آنلر بکنوع یا دو نوعدن منطبع

بعضی آنلر اقترانیاتِ محضه اولدی گاه
گاه استثنائیات محضه اولدی گاه

گاه ایکیسندن

گاه ایکیسندن مرکب ایدی آنلر بتراع
بعضه دیرلر هر برینك اجتماعنده شعاع

انسنه اوج درلو مرکب ظاهر اولور بخلل
هر مرکب اولور اوج درلو فروعه محتمل

وصل وفصل واختلافِ فرعلر ایله هب
سبقت ایتمز ظهوری نوع مرکب بیکیل

اولمدی بو آنلردن انحق بری ثالث ایله یاد
آنلره موصول ومفصول النتایج اولدی آد

اقترانیلردن مرکب وموصول النتایج اولان العالم له مؤثر لان العالم
متغیر وکل متغیر حادث فالعالم حادث وکل حادث فله مؤثر فالعالم
له مؤثر کبیدر هکذا مفصول النتایج اولان هذا مستحق للنار لانه
نباش وکل نباش سارق وکل سارق عاص وکل عاص مستحق للنار
فهذا مستحق للنار کبیدر کذلك مختلف النتایج اولان هذا مستحق للنار
لانه نباش وکل نباش سارق فهذا سارق وکل سارق عاص وکل عاص
مستحق للنار فهذا مستحق للنار کبیدر استثنائیلردن مرکب وموصول
النتایج اولان هذا یقطع یده لانه ان کان نباشا فهو سارق لکنه
نباش فهو سارق وان کان سارقا فیقطع یده لکنه سارق فیقطع
یده کبیدر هکذا مفصول النتایج اولان هذا مستحق للنار لانه ان کان
نباشا فهو سارق لکنه نباش وان کان سارقا فهو عاص لکنه سارق

وان كان عاصيا فهو مستحق للنار لكنه عاصى فهو مستحق للنار كبيدر
كذلك مختلف النتايج اولان ديدر مستحق للنار لانه ان كان تارك الصلوة
كان بالمأمور به لكنه تارك الصلوة فهو تارك للمأمور به وان كان
تاركا للمأمور به كان عاصيا لكنه تارك للمأمور به وان كان عاصيا
فهو مستحق للنار لكنه عاصى فهو مستحق للنار كبيدر اقترانى واستثنائيلردن
مركب وموصول النتايج اولان هذا مقبول فى حقه يا ابت استأجره
لانه قوى امين وكل قوى امين فهو حقيق بالاستئجار فهذا حقيق
بالاستئجار وان كان حقيقا بالاستئجار فمقبول فى حقه يا ابت
استأجره لكنه حقيق بالاستئجار فهذا مقبول فى حقه يا ابت
استأجره كبيدر هكذا مفصول النتايج اولان هذا مستحق للنار
لانه نباش وكل نباش سارق وان كان سارقا فهو عاصى لكنه
سارق وان كان عاصيا فهو مستحق للنار لكنه عاصى فهو مستحق
للنار كبيدر كذلك مختلف النتايج اولان هذا مستحق للنار
لانه اكل الربوا وكل اكل الربوا مرتكب للمنهى عنه فهذا مرتكب للمنهى عنه
وان كان مرتكبا للمنهى عنه كان عاصيا لكنه مرتكب للمنهى عنه

وان كان

وان كان عاصيا فمستحق للنار لكنه عاصى فهذا مستحق للنار كبيدر

قسم ثانيدر اولور خلفى قياسك حكمى ... غير آنك نقيضنده بطلاندن اولور
يعنى غيره فائده سى غير اثباتدر همان ... چون نقيضى غير بطالدن بو اولديغى
او نقيضه جزء صادق ضم اولنور ... صادق مضموم اولور كبرى قياسده
فرع حاصل غير صادق اولديغندن ... دفع اولنور بعده غيرك ثبوتى نعم
اشته خلف ايكى قياسدر اقترانيدر ... اولدى حمل واتصال انكده صانكه
آخر استثنائى اولدى اوقياسك نعم ... بويله در ياد قيلدى حكمى آنك آى

لاشيء من الانسان بحجر دعوانى خلفا اثباتده ترتيب اولنانه قياس لولم
لاشيء من الانسان بحجر ليصدق بعض الانسان حجر ولاشيء من الحجر بحيوان
فلولم يصدق لاشيء من الانسان بحجر ليصدق بعض الانسان ليس بحيوان لكنه
لم يصدق بعض الانسان ليس بحيوان ليصدق لاشيء من الانسان بحجر كبيدر

قسم ثالث ايدى استقرا لى تقرير ... تام اولور يا ناقص اولور ادعز يزم
حكمده صانكه كلى اوزره اما ادحكم ... جمله جزئيسنده ديدر بعضنده بز عم
اشته بر قسم آنلرى ايدى افاده ... ويردى هم مرسوم مقسومه كبلله فروغ
اولى ايمه لواحقدن كوزم سن التماك ... وجه ينى اوزره اولدى مقسم بر

بونده قالدی مرادیمز مثاله قیل نظر / واضح اولور قاعده چونکه انکله
اسفل فکی مضغ عندنده تحریکه همان / کل حیوان وضع اولندیغه اولور ثانی
قسم رابع بزم تمثیلاتی ایتدی نشئه / گرچه تمثیله فقهیات دیر قیاس بی
بی تردد حکمی بس اثبات ایت جزئیده هم / آخرنده اولدیغیچون او حکم ثابت قدم
اولمزایسه علتی مخصوص آنک بلله / عد اولنور اولوا حقدن بو فنده بیکمال
علتی مخصوص اولورسه وزنه داد / کفهٔ میزانده آنی ایلدیلر التماس
هر نه درلو اولسه تمثیلده ایکی جزئی / آنلرک بیننده کی معنی اولور هم مشترک
بلله جزئیلردن اول فرع ثانی اصلدر / مشترکه علت وجامع دیمامک
النبیذ کالخمر قولندن اولور سوز عیان / حرمت خمره سبب سکر اولدیغی دیرسه

مقطع منظومه مواد اقیسه بیاننده در

باعتبار الصوره معلوم اولدی اقسام / اجتماعی هیئت ایدی چونکه آنلرده
باعتبار المادّه اقسامی صورلرسه / شعر و برهان وجدلدر هم خطابه
آنلره دیدی صناعات خمس ای بو الهمم / ماده آنلرده قضایادن نیجه صنف
دیردیلر صنفه ولکن ایکی درلو / اولدی غیر یقینی یا یقینی جز اعتبار
گرچه کسبی یا بدیهیدر یقینیدن مراد / آنده ظن وجهل تقلیدن مقصوددر

چونکه کسبی دائما بعد الدلیل معلومدر / جمله عندنده بدیهی بالنفس مجزومدر
بو سیان اوزده یقینیاتیله ثبت اگر / حاکم اولسه عقل و حسی یا مرکب سربسر
شش ضروریاتک اولوردی ظاهر مجمل / اکتسابده چونکه انلردر مبادی اول
حکم عقله جانبین صالت تصور ایسه گر / او یقینیاته دیرلر اولیات سربسر
اعظم جزئیدر بهر کل دینسه حکم اولور / جانبین صالت تصور آنده کافیدر همان
جانبین صالت تصوریله عقله اگر / یعنی او دبالواسطه حکم ایلر ایسه ای
واسطه عند التصور الملی موجود هم / او قضایانک قیاساتی برابردر نعم
اربعه ایه زوج دینسه واسطه مشهوددر / چون ذهنده بالتساوی انقسام
ظاهری یا باطنیله حس اولیچون حکم / صادق اولور جمع ثابت مشاهد زعم
اوله حسی دینور ثانیه وجدانی نعم / شمسی منفرد ضوء وخوف اسناد اولنر
گر مکرر صدوری اولسه حکمک منجلی / یعنی اولسه او حکمده عقل و حسک مدخلی
حس اولور سمعی یا غیری ولی آلده هپ / سمع اولور جم کثیردن حکمنه عقلک سبب
لکن عقل او کثیر کذب اوزده ایتمک اتفاقه / مستحیل الحق کرکدر دیدی ارباب وفاقه
تا تواتر دینلور بوبله یقینیاته حین / بکرر او مصرک وجودیله اولانیه حکمه
حسی اولور غیر سمعی جزما آنده عقل هپ / یا اولور محتاج تکرار یاخود اولمز بلی

لیك محتاج الیه اولدی مع القید ملتزم | یعنی تأثیث مشاهددر مكرر آنده هم

فعل عمومیله حكم اولدی مثالی دیدیلر | جمع تأثیث مجرب ایله تلقیب ایدیلر

اولمسه تكرار مذكوره عقل محتاج بیل | منطقیون دیدی حدسیات اكابر ذوی دلیل

مستفاددر شمسدن نور قمر دیمسه هلال | حدسیات اولور بر مثال تمثیل كونون عیان

بلله آنیدر بهر حال حدسیات اولان انتقال | ایچون حدسه فكر اولدی مقابل فی المآل

اولیادر بدیهیاتك اجلاسی نعم | اولمدی خبره محتاج ما عدا وقتی بی ألم

هم تواتر ایله حدسی و تجربه ای بیلنوا | غیره حجت اولمیورلر مفید اولمز شكا

چونكه یقینی عم اولسه قیاسك جزئلری | اسمنه برهان دینور علیدر آنك بكری

آنده استدلال اثر ایله مؤثره اوزره در | بالعكس اجراسیده مرعی دلك اثر اوزره در

عكسه لمی اوله انی دینور ای الكرم | نادر خانه یا دخان ناره اولور علت نعم

هكذا غیر یقینی الیدر ای رجلواله | ماده اولایچه شهورات دینور بلله همانه

آنلره اولدی جمیع ناسك حكم معترف | باعث شهرت بر صورتله اولدی مختلف

اولدیلر كه صادقه كه كاذبه ای بو الهمم | اشته آنلر اولیاته مخالفدر نعم

حسن عدل و قبح ظلم اولدی مثالنده بری | چونكه اولمز باعث شهرت تعددن بری

اولدی ثانی جمع تأثیث مسلم دمبدم | جانبنك تنفیسنده اولسه تسلیم مرتسم

یعنی آنلر

یعنی آنلر خصم عندنده مسلم اولسه كر | یا مسلم اولسه اهل علم بینینده مكر

الزكوة فی الحلی واجب كبی شكا | اولور انشا قیاسده نقض نقضه ذكرها

شنجم اشته اول و ثانیدر اجزای جدل | خصمی الزاما آنی ترتیب ایدرلر بی مول

هم ثالث اولدی مقبولات چونكه فی عجب | اخذ اولنور معتقد فیه ذواتدن بی ریب

اولدی مأخوذ معجزه یا خود كرامت كبی هم | انبیا و اولیادن صادر اولور اونلر نعم

بلله رابع اولدی مظنونات ای جم اعتنا | جائز اولسه ده نقیضی حكم راجحدر مراد

طائف اللیله كرسارق دیر چونكه شریری | سمت مظنونانه ایلر فی المثال اول دهری

ثالث و رابعدر اجزای خطابت بی الم | آنی استعمال ایدرلر ناسی ترغیبا نعم

جمع تأثیث مخیل ایتدی خامسدن صدور | قبض و بسط نفسی آنلردن ایدر شیخم ظهور

خمره یاقوتی اولور استاددن بسط دونما | سكره مری حلودن قبض نفسی اولمز جدا

بونلرك امثالنی حادیه دیرلر شعره هب | انفعال نفسی تحصیل اولدر چونكه سبب

ماده ثالث همیشه كذبله آلوده در | شیمه صدق و خلوصدن لوحی انك ساده در

گاه مشهوراته گاهی اولیاته شبیه | گاه وهمیات اولور چاره طور فرد سفیه

ماده یا صورتجه فاسددن اولور ثانی عبارة | خوف عن الموتادن اولور همده اول مشتبه

عاملك واردر اسنده رعی بر قضا | دیرسه وهم اشته اولدم ثالث المود دونما

عدد اوراقه
٢٥

عدد اوراقه ٢٥

١٠

اولمدی قول مغالط سمعه انکچون قرین	چونکه بونلردن مرکبدر غلطای خرده‌بین

سقطه یاخود مناغب کونه در همده غلط

اوّل وثانی‌یی تمثیل آنلره اولدی محط

کتبه احمد عزی بن محمد لطفی غفر الله لهما فی اواسط شهر محرم

الحرام لسنه ثلث وستین ومائتین والف بعد هجرت من له الشرف

